

Treball de fi de grau

Títol

**Noves narratives:
Els reportatges fets contes per a infants**

Autor/a

Maria López Moya

Tutor/a

Albert Solé Burcet

Departament Departament de Comunicació Audiovisual i de Publicitat

Grau Periodisme

Tipus de TFG Recerca

Data 01/05/2017

Full resum del TFG

Títol del Treball Fi de Grau:

Català:

Noves narratives: Els reportatges fets contes per a infants

Castellà:

Nuevas narrativas: Los reportajes hechos cuentos para niños y niñas

Anglès:

New narratives: Reports made stories for children

Autor/a:

Maria López Moya

Tutor/a:

Albert Solé Burcet

Curs:

2016/17

Grau:

Periodisme

Paraules clau (mínim 3)

Català:

Reportatge, Il·lustració, Infantil, Noves Narratives, Periodismo, Comic, Cuento.

Castellà:

Reportaje, Ilustración, Infantil, Nuevas Narrativas, Periodismo, Comic, Cuento.

Anglès:

Report, Illustration, Childish, New Narratives, Journalism, Comic, Story.

Resum del Treball Fi de Grau (extensió màxima 100 paraules)

Català:

Per poder formar una societat crítica amb el món que l'envolta, cal que estigui ben informada. És per això que els més petits també han de ser conscients dels problemes del món. En aquest treball s'explica la importància de la il·lustració en la literatura infantil i en el periodisme tot elaborant un projecte: la creació d'un reportatge il·lustrat per a infants.

Castellà:

Para poder tener una sociedad crítica con el mundo que le rodea, hace falta que esté bien informada. Es por eso que los más pequeños deben ser conscientes de los problemas que hay en el mundo. En este trabajo se explica la importancia de la ilustración en la literatura infantil y en el periodismo elaborando un proyecto: la creación de un reportaje ilustrado para niños y niñas.

Anglès:

In order to have a critical society with the world around you, you need to be well informed. That is why children also have to be aware of the problems that exist in the world. This paper explains the importance of illustration in children's literature and in journalism by developing a project: the creation of an illustrated story for children.

Índex

Introducció.....	3
1) Context	5
1.1 Imatge a la premsa.....	5
1.2 Funció social i del periodisme	6
2) La Narració	8
2.1 Narració visual	9
2.1.1 Breu recorregut sobre la imatge	9
3) La Il·lustració: dotar de llum un text	10
3.1 La il·lustració a la literatura infantil	11
3.1.1 Funcions de la il·lustració a la literatura infantil	12
3.1.2 La construcció de l'opinió i el coneixement.....	14
3.1.3 Característiques del llibre il·lustrat.....	15
3.2 El còmic (referents)	16
4) El projecte.....	18
4.1 Justificació del projecte	18
4.2 Públic objectiu	19
4.3 Competència	20
5) Procés d'elaboració d'un reportatge	22
5.1 Als mitjans audiovisuals	22
5.2 A la premsa	24
5.3 Proposta per a un reportatge il·lustrat	28
6) El reportatge	31
6.1 Preproducció	31
6.1.1 Preproducció - Elecció del tema i justificació.....	31
6.1.2 Preproducció - Documentació prèvia.....	32
6.1.3 Preproducció - Enfocament escollit	32
6.1.4 Preproducció - Recerca de les fonts.....	33
6.2 Producció:.....	34
6.2.1 Producció.....	34
6.2.2 Producció - Guió.....	35
6.3 Postproducció.....	47
6.3.1 Postproducció - Estil:	47

6.3.2	Postproducció – Esbossos	48
6.3.3	Postproducció - Dibuix de les pàgines.....	48
6.3.4	Postproducció – Muntatge	48
6.3.5	Postproducció – Repàs.....	48
6.3.6	Postproducció – Projecte Final	48
	Conclusió.....	49
	Bibliografia	50
	Annexos	
	-Esbossos	
	- Conte Final	

Introducció

Les noves tecnologies cada vegada són més importants a les nostres vides, les persones ens hem acostumat a veure-ho tot a través d'una pantalla, a llegir tuits i titulars, sense necessitat d'aprofundir; tenim massa pressa. És per aquest motiu que més que mai és important estar informat, la informació ens portarà a ser crítics amb la societat en la qual vivim, i no només han d'estar informades les persones adultes, sinó que els infants també han d'aprendre a tenir opinió pròpia des de petits.

Actualment però no hi ha gaires mitjans que es dediquin a fer informació per a nen i nenes d'una manera pausada i en profunditat. Els infants necessiten que els expliquin les coses utilitzant un llenguatge diferent del dels adults, per això ens plantegem: i si creéssim un conte infantil il·lustrat que expliqui un aspecte de la societat des d'un punt de vista periodístic, com podria un reportatge? Per fer-ho primer analitzarem la funció social del periodisme i farem un petit marc teòric de la narració. Seguidament s'estudiarà com influeix la il·lustració dels llibres infantils en la ment dels més petits i, plantejarem la il·lustració com a un element igual d'important que el text a l'hora d'explicar una història. Un cop estudiada el vessant teòric del treball, observarem un guió per fer un reportatge audiovisual i un altre d'escrit. Un cop estudiats els dos, crearem una proposta per dur a terme un reportatge il·lustrat per a infants. Aquest reportatge constarà de text i il·lustracions que seran els encarregats d'explicar la història, tenint la mateixa importància els dos elements.

Finalment es durà a terme el reportatge. El tema escollit per al primer prototip d'una col·lecció de contes- reportatge és el telèfon mòbil: de què està fet, com s'obtenen els materials que el conformen, què en fem quan no els volem, etc. El tema escollit és degut, en primer lloc, a que els nens i nenes coneixen perfectament un telèfon, per molt petits que siguin, alguns infants ja en tenen un i d'altres han utilitzat molt els aparells dels seus pares o familiars. En segon lloc, s'ha escollit aquesta temàtica perquè els nens i nenes poden fer alguna cosa per canviar el problema que se'ls exposarà, creant-los així una consciència social. De fet, totes les històries tindran en comú aquest element,

els infants, d'una manera o una altra poden col·laborar a canviar la situació plantejada.

Així doncs, a continuació també es trobarà el plantejament del projecte a realitzar, el públic al qual podria anar dirigit i la possible competència que tindria si es dugués a terme. El dels infants és un nínxol de mercat que encara està per explorar en l'àmbit informatiu si ho mirem de forma comercial i, d'altra banda, que aquests nens i nenes estiguin informats del que passa és una necessitat social.

1) Context

La imatge és l'encarregada de traslladar l'espectador directament als espais i als moments on passen les accions. L'espectador, en veure aquestes imatges i seguint els seus coneixements socials és capaç d'identificar-se o no amb el que està succeint, és ell qui dota de sentit les imatges. I actualment en sabem molt d'identificar-les, perquè estem constantment exposats a una gran oferta d'imatges. Cada espai de la ciutat i de casa nostra està ple d'imatges i símbols que hem d'anar identificant, des de senyals de trànsit fins a anuncis publicitaris. (León & Correa)

Els mitjans audiovisuals que utilitzen la imatge són la televisió i internet. Les noves tecnologies han estat claus per entendre la nova manera de consumir comunicació, ràpida i visual. Actualment els lectors, oients i televidents, són participants de la seva pròpia cerca a través de la interactivitat. Fins ara els mitjans escollien què és el que interessa a l'audiència, ara no, ara l'audiència pot decidir sobre què informar-se. El públic ha deixat de ser considerat una massa homogènia i ha passat a estar formada per persones amb necessitats i expectatives individuals. (Ochoa, 2009)

1.1 Imatge a la premsa

En ple 2017, ens trobem amb una cultura totalment visual, que ha vingut donada per l'expansió i la consolidació de la televisió, però més recentment d'internet. Els hàbits de lectura actuals han canviat, i no són els mateixos que es tenien fa trenta anys, aquests hàbits es caracteritzen per una lectura ràpida i fragmentada. La premsa tradicional s'ha hagut de renovar i fer molts esforços per adaptar-se a la nova manera de llegir. Davant la importància que la imatge ha anat adquirint, els mitjans gràfics han utilitzat eines que ja els eren útils, com la fotografia, però també n'han inventat de noves: les infografies. (Minervini, 2004)

Actualment el més important és explicar què passa, per què passa i fer-ho de la manera més visual possible. Les imatges han estat històricament un gran recurs per fer les informacions més clares i entenedores, com és el cas de la fotografia, que va començar sent només un complement per decorar i

ha acabat sent una part crucial de les informacions. I amb la finalitat d'entendre millor allò que passa van néixer les infografies, que amb el desenvolupament de les noves tecnologies han anat agafant més pes, ja que moltes de les presents als mitjans digitals permeten que l'usuari hi interactuï. (Minervini, 2004)

És important la complementarietat que tenen les imatges i el text en les informacions. És per això que el periodista ha de ser capaç d'escriure amb les lletres però també ha d'aprendre a comunicar a través de les imatges. (Minervini, 2004)

La imatge en premsa, com hem avançat anteriorment, és un element que pot tenir una funció informativa, però també pot servir només per decorar i trencar la monotonia de les pàgines d'un diari. A més, les fotografies i il·lustracions també serveixen per jerarquitzar la informació i distingir quina és la més important d'una pàgina. No ens hem d'oblidar la funció que tenen les tires còmiques de les pàgines dels diaris, són una altra visió del món, que moltes vegades permet entendre'l millor, a través d'una simplificació i una exageració. Cal destacar també que les imatges, moltes vegades, tenen una funció d'opinió, en el sentit que interpreten, valoren i opinen, ja sigui en el pla del contingut o de l'expressió. (Minervini, 2004)

1.2 Funció social i del periodisme

Els mitjans de comunicació compleixen una funció social i es pot entendre el periodisme, juntament amb la cultura, com aquella educació que dura per a tota la vida. Tant els periodistes com els educadors, segons Raigón Pérez, són constructors de democràcia. "La tasca dels periodistes i els educadors és produir i distribuir sabers. Els educadors i els periodistes hem de seguir críticament els grans fenòmens globals perquè afecten el creixement personal dels nostres contemporanis". (Ochoa, 2009)

Al llarg dels anys s'han dut a terme diferents programes per portar la premsa a l'escola i han demostrat la importància d'utilitzar els mitjans com una eina educativa, no només a les aules. Alhora d'aprendre els mitjans són importants, però la imatge, per als més petits és el que més atrau. Si hi ha alguna cosa que caracteritza la imatge informativa és la capacitat que té

de sintetitzar i representar la natura, fins i tot allò que és intangible. Beatriz Elena Marin explica que aquesta condició s'aplica des de les il·lustracions utilitzades com a vinyetes d'opinió i els gràfics, o els mapes que ubiquen en un lloc, fins a les més elaborades en el procés, com la fotografia o la infografia. (Ochoa, 2009)

2) La Narració

Segons el DIEC, narrar és contar, i contar és fer saber (una cosa o allò esdevingut) amb detall, exposant-ne ordenadament els particulars, les circumstàncies.

Les narracions són textos en els quals s'expliquen fets reals i imaginaris i estan formades per una història principal i vàries de secundàries que es combinen entre sí. Trobem cinc elements clau per dur a terme la narració: (Sung, 2013)

- El **narrador** és l'element creat per l'autor per explicar la història. Aquesta explicació de la història serà diferent depenent del punt de vista des d'on parli o la informació de la qual disposi.
- Els **personatges** són el fil conductor dels fets, i un element imprescindible per al desenvolupament de la narració. Poden tenir més grau de protagonisme o menys en funció de la importància que tinguin a la història.
- **L'espai** és el marc físic on s'ubiquen els personatges i els ambients geogràfics i socials on es desenvolupen les accions. Aquest espai exterior pot arribar a determinar el comportament dels personatges i, per tant pot canviar els fets.
- El **temps** mostra l'època on se situa i la durada dels esdeveniments de la història.
- **L'autor** és l'encarregat de jutjar i seleccionar quin són els moments que cal ometre i quins són els que cal explicar amb detall. (Sung, 2013)

Així doncs, podem veure com en el periodisme, a l'hora de relatar uns fets, aquests elements esmentats són imprescindibles. En primer lloc, la figura de l'autor, en aquest cas del periodista, és qui escull les parts rellevants i qui interpreta la història que explica. Seguidament, el temps és molt important per contextualitzar i entendre allò que passa, de la mateixa manera que l'espai on succeeix, ja que les cultures i les axiologies varien en funció de l'espai. D'altra banda, els personatges són els encarregats de dur a terme les accions, sense ells no hi hauria història, però alhora és a qui el periodisme dona veu. Finalment, el narrador és un aspecte una mica difús en el cas del periodisme, quan donem veu a un personatge que explica la seva història, passa a ser el

narrador; en canvi quan l'autor explica un fet que ha succeït és ell mateix el narrador.

2.1 Narració visual

La narració visual consisteix a explicar una història a través de les imatges, ja sigui amb l'ajuda de text, o simplement d'imatges. És el cas per exemple, d'una pel·lícula, en la qual s'utilitzen so i imatge per dur-la a terme, o del còmic, on de vegades hi ha text i de vegades només amb il·lustracions n'hi ha prop per entendre'l.

El cas que ens ocupa se centrarà en l'explicació d'una història a partir d'il·lustracions i text, una barreja dels dos tipus de narració. De la mateixa manera que el periodista quan ha de narrar fets, l'il·lustrador ha de trobar l'equilibri entre el realisme i la creativitat. (Sung, 2013)

2.1.1 Breu recorregut sobre la imatge

La realitat és tot allò que existeix de debò, en canvi la imatge és una aparença realitzada mitjançant el llenguatge visual. L'emissor és qui interpreta la realitat i crea una imatge que la substitueix, la transforma amb la finalitat de donar-li un significat concret i aportant-hi la seva visió personal. D'altra banda, l'espectador concep que aquella imatge no és real sinó l'aparença de la realitat. En funció del tipus d'imatge utilitzada, el grau de semblança i d'iconicitat serà més alt o més baix. Per exemple, la fotografia o la televisió tenen un grau d'iconicitat alt, però el del còmic és baix, ja que podem reconèixer la realitat però no és idèntica a ella. (Mac Graw Hill Education)

La funció de la imatge també és didàctica, permet simplificar les realitats complexes que serien difícilment comprensibles a simple vista a través d'una fotografia, un gràfic o una il·lustració. Com hem dit anteriorment, el creador s'encarrega d'interpretar la realitat, però és l'espectador qui li atribueix els valors i els significats a la imatge.

3) La il·lustració: dotar de llum un text

La història de la il·lustració té un moment clau durant el segle XIX quan els infants van deixar de ser considerats adults petits per passar a entendre que durant la infància hi ha unes maneres de pensar i sentir molt diferents. És aquí on van començar a aparèixer els contes infantils il·lustrats que van servir també com a eines per complementar l'educació a les escoles. Durant la dècada dels 1960 va haver-hi un notable renaixement de la il·lustració arreu d'Europa, que s'ha mantingut fins al dia d'avui. A poc a poc el concepte d'il·lustració ha anat evolucionant de tal manera que el vincle entre el text i la imatge també, sent cada vegada elements més independents l'un de l'altre. (Camusso, Gastaldo, Menendez, & Provencal, 2012)

Cal destacar que amb el temps ja no és necessari que una il·lustració sigui estèticament bonica, sinó que allò que és lleig i dolent també es pot mostrar. És el cas de Nicole Claveloux, qui va crear tot un món plegat d'éssers barrocs, o Daniele Bour qui va crear el personatge de l'os Petit Ours Brun on es posaven sobre la taula grans preocupacions de la infància: la por a la foscor, la tristesa, la mort, ... A més, a poc a poc, la il·lustració ha agafat diversos recursos del cinema per tal de crear històries sense necessitat del text. És el cas de les historietes i la utilització dels plans. (Camusso, Gastaldo, Menendez, & Provencal, 2012)

Tot i així, no va ser fins a la dècada dels 80 quan van començar a aparèixer els primers llibres sense text, fent veure com la il·lustració pot arribar a ser un llenguatge per si mateixa més enllà d'acompanyar els relats. (Camusso, Gastaldo, Menendez, & Provencal, 2012)

3.1 La il·lustració a la literatura infantil

Les il·lustracions de les obres literàries adreçades als més petits moltes vegades no són del tot adequades, ja que en la majoria de casos es tracta d'una obra literària que, a posteriori ha estat completada amb les il·lustracions. Aquestes poden ser considerades un afegit per diversos motius: s'afegeix un segon emissor o autor, amb una nova visió del text i un nou llenguatge per produir, molts cops no contemplat per l'autor literari. A més, moltes vegades les il·lustracions s'hi afegeixen molt temps després de l'escriptura del conte, per exemple.

D'altra banda, les il·lustracions d'una obra literària infantil no han de ser sobre informatives, un excés d'elements i situacions poden causar confusió a l'hora d'entendre la història, o de centrar-se en els fets principals d'aquesta. Tot i així, en tractar-se d'un element totalment artístic, cada il·lustrador dibuixa amb el seu propi estil, alguns omplen tots els racons que els ofereix la pàgina i d'altres prefereixen dibuixar de forma més esquemàtica. (Armas, 2015)

En la societat actual les imatges tenen un paper protagonista i els nens i nenes, en general, aprenen a desxifrar els signes icònics des de ben petits. De totes maneres no hem de pensar que tenen més capacitat per entendre les imatges que les paraules, quan algú intenta desxifrar una imatge necessita haver après una sèrie de convencionalismes i trets culturals que el portaran a entendre allò que s'està ensenyant. (Erro, 2000)

Aquests convencionalismes, per exemple són que els infants occidentals dibuixin i reconeguin el sol, generalment, amb un cercle de color groc i, en canvi, els japonesos, ho facin com a un cercle vermell. Els infants quan llegeixen han d'haver après es suficient per saber que quan veuen un objecte dibuixat el que estem fent és una representació d'aquest i que, per tant, la seva similitud és limitada. (Erro, 2000)

La funció de les il·lustracions als llibres infantils varia depenent la importància que se'ls dona; n'hi ha on són clarament les protagonistes de la història i n'hi ha on simplement la complementen. La il·lustració, en funció de com estigui feta,

ens condicionarà com a lectors envers la història que estem llegint. En funció dels gestos dels personatges, els colors o la perspectiva entre altres elements, els sentiments que transmetrà la il·lustració i, amb ella la història seran molt diferents. (Erro, 2000)

Els llibres il·lustrats configuren pràcticament un gènere independent dins la literatura infantil, es componen de textos i imatges que conjuntament expliquen una història. Aquesta no es pot entendre si no es té en compte la informació que aporten el text i la imatge. Els llibres il·lustrats cada vegada són més presents en el nostre dia a dia i, el fet que els crítics literaris tinguin més interès per les il·lustracions dels llibres infantils, demostra que el dibuix, juntament amb el text, transmet informació i que la combinació entre el text i la imatge pot ser un mitjà molt poderós per a la comunicació d'idees. Això trenca amb el concepte tradicional d'entendre la il·lustració com a dibuixos que simplement acompanyen el text amb una finalitat purament estètica. (Erro, 2000)

3.1.1 Funcions de la il·lustració a la literatura infantil

Segons explica Teresa Durant, els infants, quan duen a terme la "lectura visual" de les imatges, fan tres coses: reconèixer, identificar i imaginar. (Durán, 2002)

L'infant reconeix què és allò que se li està ensenyant, entén com aquell cercle groc a la part superior de la pàgina és el sol però també comprèn que no es tracta de l'objecte del qual coneix les seves característiques i el seu nom, sinó que es tracta d'una representació d'aquest. Es tracta d'un procés mental que els permet discernir la realitat del dibuix. (Durán, 2002)

D'altra banda, quan està llegint i descobreix un sentiment que expressen els personatges de qualsevol imatge, és capaç d'associar-lo amb alguna cosa que ell ha sentit i per tant, s'hi sent identificat. Se n'adona que es personatges actuen i senten coses que el connecten amb les seves vivències. (Durán, 2002)

I finalment, l'infant és capaç d'imaginar, de crear una història nova que es troba entre allò que ha vist als llibres i les seves vivències, desenvolupant sentiments, desitjos o coneixements. (Durán, 2002)

A aquestes tres funcions principals s'hi podrien afegir tres més. La il·lustració també permet establir l'ambient on té lloc la narració, a través dels personatges, els espais, els colors, la tècnica o les llums. També ens pot permetre identificar si el contingut que estem llegint és còmic, o romàntic, per exemple. Alhora, com hem explicat anteriorment, ens produeix sensacions i sentiments i ens suscita a prendre una postura en relació a les situacions de la història.

Tal com explica José Manuel de Amo Sánchez-Fortín, en el seu llibre *Literatura Infantil: claves para la formación de la competencia literaria*, seguint l'esquema de Janer (1995), les funcions de les il·lustracions són les següents:

- Explicar els continguts literaris, aclarint-los i simplificant-los per fer-los més comprensibles.
- Ampliar i enriquir la capacitat imaginativa del nen-lector.
- Recrear la situació comunicativa present al text.
- Intensificar el grau de plaer de la lectura, fent-la menys monòtona.
- Desenvolupar una sensibilitat estètica.
- Ajudar a omplir llacunes del text, possibilitant una millor comprensió.
- Resumir determinades accions narratives, possibilitant en tot moment, comprovar i verificar les prediccions i expectatives formulades amb anterioritat.

D'altra banda, també es considera que la il·lustració té la funció de mostrar allò que no expressen les paraules, assumint part de la càrrega narrativa i transmetent les idees difícils o massa extenses. (Hoster Cabo & Gómez Camacho, 2013)

La il·lustració contribueix a comunicar per exemple el rostre dels personatges, o els colors que serviran per transmetre sentiments i inferir en la lectura. La imatge és l'encarregada de transmetre la informació descriptiva, mentre que el text transmet les accions i els esdeveniments de la història. (Erro, 2000). Així ha estat històricament, actualment, gràcies als llibres il·lustrats, podem veure com la imatge ha anat adquirint protagonisme a l'hora de transmetre les accions. Els infants prenen consciència d'allò que els volen dir les formes, els

colors o les expressions, fent així que entenguin la història i animant-los a llegir el llibre.

3.1.2 La construcció de l'opinió i el coneixement

En totes les societats la cultura i, en aquest cas la lectura, ha estat una gran transmissora de coneixements i ideologies. Els llibres infantils no han estat menys i, per això són molt importants a l'hora d'explicar als més petits què és allò que passa al seu voltant. Els llibres infantils són capaços d'explicar sentiments i sensacions similars a les que ells senten en diferents situacions, posant-se al lloc dels personatges que protagonitzen la història.

De totes maneres és important que els infants siguin conscients de com és el món que els envolta. Per això trobem llibres infantils de ficció i d'altres que expliquen com són els animals o les plantes de diferents llocs del món, per exemple.

Tal com explica María Lucía Muñoz, els llibres infantils il·lustrats són alhora, un instrument per accedir al coneixement i un mitjà per excel·lència per transmetre ideologies i estereotips que determinen i reforcen què és bo i què és dolent, què és bonic i què és lleig, què és correcte i què incorrecte, què és acceptable o inadequat i, per aquesta via s'ha restringit, exclòs i censurat allò que és diferent, que no correspon als models imposats pel coneixement. (Muñoz, 2010)

És aquí on entra la funció del periodisme, la funció democratitzadora la professió té una gran tasca en el públic infantil. Històricament han rebut uns coneixements imposats per allò que interessava a les grans empreses que els nens i nenes pensessin, han après que els nens juguen a futbol i les nenes a cases de nines de color rosa, un petit exemple de com educant un infant amb un petit llibre, pots crear una persona totalment incapaç d'entendre uns altres rols de gènere. El periodisme s'ha d'encarregar d'explicar, com fa amb els adults, què passa al món, què diuen les persones que hi estan implicades i fer que els mateixos infants es creïn la seva visió sobre el que els envolta.

Esther Ros García reforça l'opinió de María Lucía Muñoz, explicant com els llibres infantils participen igualment en el procés d'interiorització del

coneixement, no només dels objectes, sinó també del que la societat considera correcte o incorrecte, és a dir el seu significat social. A més ella afegeix una figura molt important: les persones adultes com a mediadors. Explica que la mediació de les persones adultes en la transmissió dels continguts dels contes facilita l'aprenentatge en l'accelerar l'estat evolutiu de comprensió de qui està escoltant més del que es produeix quan aquest procés es fa en solitari. (García, 2013)

Aquests mediadors són tant familiars com docents dels més petits, aquests han d'entendre la lectura dels llibres il·lustrats d'una manera innovadora, oberta i creativa, integrant el procés el codi visual i el verbal així com la relació que mantenen entre ells. Els paràmetres tradicionals de narració no són adequats per als llibres il·lustrats perquè aquests ofereixen diferents nivells de lectura, cal entendre el text i les il·lustracions com un tot. (Hoster Cabo & Gómez Camacho, 2013)

Els infants han de començar a llegir acompanyats d'un adult i, un cop desenvolupada una habilitat més competent, podrà fer-ho sol. En el cas dels reportatges periodístics, és important que els adults guiïn els infants en el principi de la lectura, sobretot els més petits, per poder-los explicar alguns aspectes que els puguin generar dubtes.

3.1.3 Característiques del llibre il·lustrat

Les característiques de l'àlbum il·lustrat el converteixen en un recurs idoni tant per la iniciació a la competència literària com per al desenvolupament de l'habilitat lectora en els més joves.

Teresa Durán és l'encarregada de descriure quines són les característiques que un àlbum il·lustrat ha de tenir per ser-ho en la seva totalitat.

- La proporció de la imatge ha de ser igual o prioritària respecte al text.
- Manté una estructura seqüencial que reforça la narrativa, la recolza i l'enriqueix.
- El seu objectiu principal és la comunicació visual, no l'oral ni la literària.

- Conté importants experimentacions semàntiques en el terreny gràfic, heretades, no tant de la pintura com del cinema i la publicitat. (Durán, 2002)

De totes maneres cal destacar una gran característica dels àlbums il·lustrats, una de les més importants és la seva voluntat d'impacte bibliòfil, ja sigui a través del format, el tipus d'enquadració, les seves cobertes o el paper de la impressió, tot el que té a veure amb la seva representació física. Tot el que veiem per fora abans d'obrir el llibre, definirà la nostra actitud envers el llibre i sobretot la curiositat que tindran o no els més petits envers aquest. (Durán, 2002)

“L'àlbum il·lustrat és un producte editorial particular. Generalment es tracta de llibres de 24 o 32 pàgines en els quals la majoria de pàgines són il·lustrades, que poden o no tenir text (tot i que hi ha, al menys, un títol que interacciona amb la seqüència d'imatges). Així com en el còmic la unitat estructural és la vinyeta, en el llibre-àlbum és la doble pàgina. La vinyeta exigeix un ritme ràpid i un alt grau d'articulació entre les imatges; en canvi entre una doble pàgina i una altra hi ha una esquerda, un buit que el lector ha d'omplir”. (Silva-Díaz, 2012)

3.2 El còmic (referents)

El màxim exponent del periodisme il·lustrat és el periodista i dibuixant Joe Sacco. Durant la seva vida ha passat llargues temporades a diferents zones amb conflictes bèl·lics per mostrar-ne la vessant més humana i donar veu a les persones que viuen en aquestes zones. Ho ha fet a través del còmic, obrint-se així, també a persones que no tenen un gran interès pels llibres convencionals, sinó que prefereixen viure les històries a través de les vinyetes.

Observant els seus llibres es pot veure com, en primer lloc, ell apareix a les imatges, ja que vol fer veure que ha estat allà i que ens explica el que ell ha viscut. El seu protagonisme a les imatges però, acostuma a ser secundari, ja que l'important és les converses amb els personatges de les seves històries.

D'altra banda, són reportatges fets purament com un còmic, amb l'única diferència és que no són de ficció. Així doncs, els colors són, en general el

blanc i el negre, amb les bafarades on els personatges parlen i les expressions exagerades que caracteritzen l'estil.

L'ambient en el qual es mou és un espai fosc i tenebrós, molts cops, ja que vol mostrar la vida en un espai envoltat de morts i guerra. De totes maneres, al donar veu als personatges mostra les coses quotidianes del dia a dia d'aquesta gent. Així, amb les coses que els protagonistes expliquen parlant, en molts cops, de coses simples i del dia a dia, podem entendre la importància del conflicte de la zona.

Per dur a terme el reportatge il·lustrat sobre els telèfons mòbils, és important tenir com a referent aquest autor, però conservant-ne molt les distàncies. En primer lloc, perquè no serà un còmic purament, i en segon lloc perquè estarà dirigit a infants. No serà un reportatge tan extens ni profund com els que du a terme Joe Sacco, i l'estil no serà tenebrós ni tan seriós.

4) El projecte

4.1 Justificació del projecte

El projecte proposat consisteix a dur a terme un reportatge il·lustrat per a infants d'uns 8 a 10 anys aproximadament. La idea de fer un reportatge en comptes d'un conte fictici ve donada per la importància de la societat en general a estar informats d'allò que passa arreu del món, i els més petits no han de quedar exclosos d'aquesta premissa del periodisme.

El reportatge serà explicat com a un conte, amb text i il·lustracions intentant fer-lo el més visual possible. L'objectiu és que els nens i nenes es diverteixin llegint tot aprenent sobre la realitat que els envolta.

El dibuix aportarà també aquest punt de diversió. Per una banda farà menys carregós el tema tractat i, per l'altra, ajudarà als més petits a entendre alguns conceptes a partir d'il·lustracions explicatives d'allò que diu la història.

L'ideal seria poder comunicar tot el reportatge a través de la imatge, però és molt difícil, per no dir gairebé impossible. Per això l'objectiu principal de les paraules serà dir tot allò que no poden transmetre les imatges, entenent les dues parts, imatge i paraula, com a elements complementaris.

La idea general és que aquest reportatge sigui concebut i venut com un conte, dins d'una col·lecció de diferents contes periodístics en els quals s'expliqui què passa al nostre voltant d'una manera divertida i fàcil d'entendre per als més petits. Els contes tindran entre 24 i 32 pàgines, que són les dues llargades bàsiques dels llibres il·lustrats.

Com que es tracta d'un tema amb conceptes nous per als nens i nenes és important utilitzar un vocabulari adequat, tenint en compte la seva edat. És per aquest motiu que els protagonistes de la història seran dos extraterrestres que han arribat a la Terra per descobrir com s'hi viu. A partir d'aquí aniran vivint aventures, la primera, la dels telèfons mòbils. El fet que aquests personatges no siguin del nostre planeta servirà per poder-los explicar de zero què són els mòbils i d'on vénen.

A més, existirà la figura del savi, un altre personatge que es trobarà en el seu planeta originari i que els anirà informant de tot el que trobi sobre allò que

busquen, serà la base de dades que consultaran els nostres personatges. En canvi, els protagonistes viuran el treball de camp i es podran moure per tot el planeta per anar a conèixer els llocs on passen les coses.

Aquest reportatge serà la prova pilot per dur a terme una col·lecció d'”Info-Contes”. En cada història, els alienígenes protagonistes de la col·lecció descobriran un nou aspecte a tractar de la terra. El primer se centrarà en els telèfons mòbils i de què estan fets, però la resta tractaran temes com la contaminació lumínica o les desigualtats de gènere, per exemple. Al final de cada història es farà un resum de què s'ha après i s'introduirà la següent aventura.

4.2 Públic objectiu

El públic al qual ens dirigim són nens i nenes d'entre 8 i 10 anys que van a l'escola habitualment i, per tant, saben llegir i escriure en català d'una forma més o menys correcta. Tot i que l'edat imaginada és aquesta, és important destacar que els Info-Contes expliquen problemes de la societat actual d'una manera senzilla i que poden ser útils a persones més grans i fins i tot adults a entendre les diferents situacions.

Segons dades de l'IDESCAT, aquest any 2017 hi ha a Catalunya 419.984 nens i nenes d'entre 5 i 9 anys i 399.586 que tenen entre 10 i 14 anys. Com l'edat ideal dels nostres lectors és de 8 a 10 anys hem fet una estimació que no pot ser del tot fiable però sí aproximada, ja que s'entén que cada generació d'aquest grup d'edat té el mateix nombre de persones, i no és així. Així doncs el nostre públic objectiu aproximat és de 304.778 nens i nenes entre els 8 i els 10 anys.

D'altra banda, l'elecció del català com a llengua per dur a terme el reportatge està totalment avalada per les dades. Segons l'IDESCAT, dels nens i nenes d'entre 5 i 9 anys, 396.841 l'entenen i 339.917 el saben llegir. En relació als nens i nenes d'entre 10 i 14 anys, 351.774 entenen el català i 344.419 el saben llegir. Per tant, en la nostra franja escollida d'entre els 8 i els 10 anys, aproximadament 286.363 entenen el català i 283.562 el saben llegir. A més, cal destacar que aquestes dues generacions són les que hi ha menys persones que no entenen el català.

4.3 Competència

A continuació enumerem una sèrie de mitjans i publicacions que podrien ser competència del nostre projecte:

- **Revista dels súpers:** És una revista mensual infantil que està enfocada per a infants de cicle mitjà i superior, aproximadament. Tracta les temàtiques de la Família del Club Súper 3 i de les sèries del canal. Cada mes hi ha un article de divulgació i curiositats, com ara descobrir un animal, què menja i com viu. Sí que es tracta d'una revista amb il·lustracions però no està enfocada a fer informació, sinó com a una part més del passatemps.
- **Muy Interesante Júnior:** Es tracta d'una revista mensual amb preguntes i respostes i altres articles sobre curiositats. Sí que informa d'allò que passa però no ho fa a nivell de societat, a més es tracta d'articles escrits amb fotografies i no amb il·lustracions com és el cas del nostre projecte.
- **Cavall Fort:** Aquesta publicació mensual utilitza la il·lustració com a element clau de les seves pàgines. D'una banda compta amb còmics de ficció i per una altra fa articles històrics i de literatura acompanyats d'il·lustracions. La diferència amb el projecte és que no tenen una visió periodística amb diferents veus.
- **Tretze Vents:** La publicació mensual que publica l'Abadia de Montserrat és similar a l'anterior, tot i que no és tan coneguda. A través de còmics i il·lustracions expliquen històries fictícies i reals, però no ho fan amb una perspectiva periodística.
- **Camacuc:** És una revista mensual que es publica a la comunitat valenciana en valencià. Hi podem trobar diferents còmics per a infants, de ficció i amb un to humorístic. Tot i tenir la il·lustració com a element clau no fa periodisme.
- **Mil Dimonis:** La revista paròdica compta només de 8 pàgines i es publica a la Catalunya Nord. Sí que és cert que dedica una pàgina a explicar esdeveniments històrics, però ho fan d'una manera molt breu i tradicional.

- **Tiro Liro:** Es tracta d'una revista per a nens i nenes a partir de 7 anys, té il·lustracions i s'hi expliquen diferents contes de ficció. La part realista és una part divulgativa, més similar a l'enciclopèdia que al periodisme.
- **National geographic Kids:** Es tracta d'una revista de 52 pàgines que es publica vegada mes. Està plena d'articles de divulgació explicats perquè els més petits les entenguin, però ho fan a partir d'imatges i articles escrits tradicionalment, seguint l'esquema de l'edició per a adults.
- **Infok:** És l'única competència que podríem considerar que fa periodisme. És un informatiu en tota regla que accedeix a les fonts per poder explicar què passa. Ho fa en format tradicional i en televisió. El projecte proposat seria en paper i barrejant la informació amb la diversió dels més petits. No podem considerar-ho competència com a tal, ja que els dos productes són diferents.

No s'ha pogut trobar cap contingut periodístic específicament per a nens en format conte, per tant, podem veure com aquesta és la primera diferència amb tota la resta de mitjans que hi ha al mercat. Nosaltres no serem un mitjà de comunicació com ho són moltes de les revistes, serem contes que es publicaran una vegada, però no s'aniran actualitzant mensualment. Es tracta d'una concepció molt diferent.

D'altra banda, cal destacar que no hi ha gaire periodisme per a nens i nenes, per això és necessari dur a terme aquest projecte. La majoria de revistes estaven plantejades amb temes diferents en cada publicació, nosaltres parlarem d'un tema a cada conte, els nostres personatges investigaran sobre tot el que envolta un aspecte concret de la societat actual.

Així doncs, entenem que el projecte és innovador, que no s'ha fet anteriorment i que no podem considerar els mitjans anteriors com a competència total, ja que no estarem fent el mateix. Alhora podríem dir que nosaltres competirem als prestatges amb els llibres infantils, que actualment compten amb una gran oferta de ficció i una gran oferta de divulgació. Nosaltres oferirem un contingut amb uns personatges i una situació fictícia que descobriran situacions reals.

5) Procés d'elaboració d'un reportatge

Per dur a terme un reportatge il·lustrat hem de veure com per, una banda es duen a terme els reportatges audiovisuals i, per l'altra els escrits. Això és important perquè els reportatges d'aquest tipus no poden ser encaixats no com a audiovisuals, tot i que necessitaran un storyboard, un guió i una anàlisi de la imatge, ni només escrits, tot i que hi haurà una part escrita. Al tractar-se d'un híbrid entre els dos formats, primer cal veure quin és el procés de cadascun i, després, proposar un model per a dur a terme un reportatge il·lustrat.

5.1 Als mitjans audiovisuals

A continuació s'esmentaran els passos per dur a terme un reportatge per als mitjans audiovisuals. Tot i que cada autor i creador té el seu procés propi, en aquest projecte utilitzarem els passos que expliquen Carla Martínez i Beatriz Mascagni a "Elaboración de un reportaje audiovisual".

Segons expliquen les dues autores, el primer pas de tot reportatge és l'elecció del tema, ja sigui a partir d'una notícia d'actualitat o d'un problema social recurrent, per exemple.

Podem dividir el procés de realització d'un reportatge audiovisual en tres grans apartats: preproducció, producció i postproducció. (Martínez & Mascagni, 2015)

1. Preproducció:

Inclou la fase de definició completa del tema a través de la documentació sobre tots els àmbits que giren entorn del reportatge.

És el moment de fer una recerca de fonts relacionades, pensar amb qui volem parlar i fer-ne una llista explicant per què pot ser interessant demanar la seva opinió. (Martínez & Mascagni, 2015)

2. Producció:

És la part més extensa de les tres fases, després de parlar amb les fonts, el primer pas és fer el guió definitiu del reportatge, incloent-hi les fonts i les temàtiques de les quals parlarem. És el moment de veure si ens cal anar a gravar altres plans o tornar a parlar amb alguna font.

En segon lloc s'escollirà l'enfocament des del qual es durà a terme la peça periodística, incloent-hi la seva justificació.

En el guió s'explica com s'estructurarà el reportatge: cronològicament, per temàtiques o geogràficament, per exemple. Cal justificar també aquest ordre per tenir clar que l'estructura escollida per al reportatge és la millor.

Provablement, no es podran utilitzar totes les fonts consultades en el reportatge, per tant, n'hauem de seleccionar una mostra que ens serveixin per representar la resta. És important justificar per què escollim cada font per assegurar-nos de no oblidar-nos res important o afegir declaracions que no són rellevants per al tema escollit. (Martínez & Mascagni, 2015)

3. Postproucció:

És la fase en què el reportatge agafa forma, s'ha de fer una escaleta escollint les imatges que es projectaran, les declaracions, si hi haurà veu en off o no o si sonarà música de fons. L'escaleta també ens ajudarà a determinar el temps de durada del nostre reportatge.

Després de muntar les imatges i els sons, cal repassar-lo per assegurar-nos que res no s'ha mogut o que no hi hagi coses que l'espectador no pugui entendre. (Martínez & Mascagni, 2015)

5.2 A la premsa

Per entendre com és el procés per dur a terme un reportatge escrit utilitzarem la informació que donen Vicente Leñero i Carlos Marín al llibre “Manual de Periodismo”. Es tracta d’una de les moltes maneres de dur a terme un reportatge.

Els dos autors defineixen quatre fases principals per a l’elaboració de l’article periodístic del qual parlem: la preparació, la realització, l’examen de dades i la redacció. (Leñero & Marín, 1986)

1. Preparació del reportatge

El primer pas és saber de quin tema parlarem. La idea pot venir donada des de diferents elements:

- a) **La lectura de diaris**, sempre es poden extreure idees a partir d’una notícia dels mitjans.
- b) **De la lectura de llibres** testimonials científics, tècnics o literaris poden inspirar reportatges divulgatius.
- c) **De diferents temes** dels quals parla molt la gent.
- d) **De converses informals** on es toquen diferents temes que no han estat tractats pels mitjans.
- e) **De l’observació directa** del reporter.
- f) **De l’observació del calendari**.

Seguidament, el periodista ha de plantejar el reportatge fent-se un seguit de preguntes com “què investigaré?” “què vull aconseguir?”. Un cop resoltes, caldrà tenir en compte tres aspectes fonamentals: persones, llocs i documents.

- **Persones**: es determinarà quines persones cal consultar per obtenir la informació i a qui caldrà acudir per obtenir la seva informació. Algunes d’aquestes converses es plantejaran com a entrevistes dins el reportatge i altres seran un suport per al cos del text.
- **Llocs**: Caldrà definir els llocs que haurà de visitar, tant per obtenir informació com per fer les entrevistes.

- **Documents:** s'escolliran els diaris, revistes, llibres i documents que, en general, serà necessari consultar per fonamentar amb cites i xifres la investigació.

Alguns dels elements no es podran plantejar abans de començar a elaborar el reportatge, sinó que aniran apareixent a partir de la recerca d'informació. (Leñero & Marín, 1986)

2. Realització del reportatge

La investigació, en cada reportatge, és totalment diferent, en funció dels temes, el públic o la finalitat d'aquest. Cal interessar-se pel tema i, si l'espai per a la redacció és limitat, s'haurà de cenyir als caràcters dels quals disposa. És important que el periodista respecti tres premisses bàsiques de la professió: la precisió en l'enregistrament de les dades, la comprensió de cada punt abordat i la penetració per poder extreure conclusions. (Leñero & Marín, 1986)

3. Examen de dades

Un cop s'ha fet la feina de camp és el moment d'ordenar totes les dades obtingudes. Cal classificar-les temàticament, analitzar-les i comprendre-les.

Això s'ha de fer amb tota la informació obtinguda, però és molt important tractar les dades amb exactitud. Per interpretar xifres primer cal establir una relació entre la dada obtinguda i una altra de bàsica, també comparar-la amb una dada d'un any anterior i amb un altre de similar en un altre lloc, per exemple. Per poder comprendre bé una xifra també es pot establir una relació amb el factor temps. (Leñero & Marín, 1986)

4. Redacció del reportatge

Com totes les narracions, el reportatge té tres parts: introducció, desenvolupament i desenllaç (Leñero i Marín ho anomenen entrada-desenvolupament i rematada).

L'entrada és essencial per aconseguir que el lector segueixi estant interessat en el reportatge. La manera com començarà el reportatge variarà en funció del

tema, la manera com es vulgui tractar o el tipus de publicació on apareixerà el reportatge entre d'altres.

Les entrades poden ser:

- **Noticiosa, sintètica o de panorama**, amb un resum de l'assumpte a tractar.
- **Descriptiva** d'un escenari on es desenvoluparà el reportatge.
- **Històrica o narrativa**, narrant els successos de la història que s'explicarà.
- **Contrastada**, presentant elements de comparació o contrast.
- **Analògica**, similar a l'anterior però utilitzant metàfores i altres figures literàries.
- **De definició** d'un dels conceptes clau del reportatge.
- **De detall**, amb un diàleg o una escena.
- **Col·loquial**, on el periodista comença un diàleg amb el lector.
- **Amb una cita** d'un dels personatges rellevants del reportatge.

El desenvolupament del reportatge ha de tenir un ordre, les formes més característiques de desenvolupar-lo són:

- **Per temes**, dividint el conjunt del reportatge en petits apartats que serviran per explicar tots els elements que influeixen en el tema general.
- En funció de les **fonts d'informació**, utilitzant-les com a eix per explicar les diferents visions sobre un tema, per exemple.
- Per **elements d'investigació**: les persones, els llocs i els documents.
- **Cronològic**, per ordre temporal.
- Per ordre del **desenvolupament de la investigació**.
- **Enigmàtic**, creant un suspens narratiu.

Finalment, la **rematada** és l'encarregada de concloure el reportatge, és la cirereta del pastís. Hi ha diferents classes de rematada per tancar el text:

- **De retorn**, acabant el text amb el mateix element que es començava.
- **De conclusió**.

- **De suggeriment** o crida, en la qual es suggereix al lector quina posició ha de prendre respecte al tema.
- **Rotunda**, on es reflecteix en un parell de frases el sentit del reportatge, barrejant elements objectius i l'opinió del periodista.
- **De detall**, on s'explica una anècdota o una petita escena. (Leñero & Marín, 1986)

5.3 Proposta per a un reportatge il·lustrat

El reportatge il·lustrat l'entendem com una barreja d'aquests dos tipus de periodisme. Per una banda és molt important la part visual, per tant, cal una gran planificació de les il·lustracions i del que mostraran, igual que passa amb les imatges als mitjans audiovisuals. D'altra banda, la paraula també és essencial per entendre la història dels nostres personatges, i serà l'encarregada d'explicar les aventures dels protagonistes, per tant, cal fer-ne una redacció prèvia. Així doncs, la proposta per a fer un reportatge il·lustrat compta de tres grans fases, les mateixes que per als mitjans audiovisuals:

1. **Preproducció:** Entesa com la fase prèvia a la realització del reportatge.
 - a. **Elecció del tema i justificació.**
 - i. **Documentació prèvia.**
 - ii. **Enfocament escollit.** És important saber quin enfocament volem donar-li al reportatge abans de començar, així serà més fàcil començar la recerca de fonts. De totes maneres, l'enfocament pot canviar si l'autor ho veu adequat.
 - b. **Recerca de les fonts.** Podria anar dins de la documentació prèvia, però és un element prou important com per anar totalment separat. És el moment de cercar les fonts, pensar per què ens poden servir i posar-nos-hi en contacte.
2. **Producció:** Seria l'equivalent a la realització del reportatge esmentada en premsa i en la captura de les imatges per part dels mitjans audiovisuals.
 - a. **Trobades amb les fonts,** entrevistes i cerca d'informació en profunditat. En aquest punt tota la informació necessària per a dur a terme el reportatge hauríem de tenir-la a les nostres mans, preparada per ser escrita.
 - b. **Guió:**
 - i. **Creació de la història:** El moment creatiu és el de ser capa d'inventar una història fictícia que ens serveixi per explicar la història real, és el moment de posar a idea sobre el paper.

ii. **Estructura del reportatge:** Es definirà si el reportatge s'estructurarà per temàtiques, cronològicament o en algun altre ordre específic. Es justificarà per què s'ha escollit així.

iii. **Guió.** Pensat com a una guia de la història, en el qual es definiran les temàtiques que es tractaran, paral·lelament a la història dels personatges.

c. **Justificació de les fonts:** A partir del guió podrem escollir quines fonts donaran veu al nostre reportatge, és el moment d'esmentar-les i explicar per què. S'hi afegiran tant les fonts personals com les documentals.

d. **Llençat:** Haver fet el guió previ i haver escollit les fonts, ens permetrà fer-nos una idea de com serà el reportatge. És el moment de pensar en les il·lustracions i repartir les temàtiques del guió en funció de les pàgines de les quals disposem per elaborar el reportatge. És similar al llençat d'una revista.

e. **Primer redactat:** Cal redactar totes les parts que estaran escrites tenint en compte l'espai assignat per a cada tema. Aquí s'hi inclouran les fonts, les converses dels personatges, tot.

3. **Postproducció:** Està entesa com tot el que té a veure amb la realització "informàtica" del reportatge, per aquest motiu no acaba de ser com la postproducció audiovisual, tot i que si que es farà el muntatge de les il·lustracions.

a. **Estil:**

i. **Definició dels personatges:** Cal escollir com seran els protagonistes de la història, quina forma han de tenir i com s'han de comportar. És per això que caldrà fer-ne alguns

esbossos fins a escollir els personatges finals i descriure com seran els protagonistes.

- ii. **Justificació de l'estil:** És important explicar per què hem escollit un tipus d'il·lustració i no una altra, o uns colors o uns altres. De vegades pot tenir un sentit profund o simplement ser per facilitat i gust creatiu de l'artista.

b. Esbossos: Caldrà fer un esbós de cada pàgina per definir el repartiment dels elements en l'espai. En aquest punt no només servirà per saber com distribuir els elements, sinó també per escollir quina és la millor manera de representar una situació.

c. Dibuix de les pàgines: És el moment de dibuixar cada pàgina en funció dels esbossos fets. Sempre pot canviar algun element, els esbossos serviran de guia. Per cada pàgina és recomanable afegir-hi el seu text, cal treballar la il·lustració i la paraula com a un conjunt.

d. Muntatge: Amb les eines informàtiques es faran els últims retocs a les il·lustracions, es numeraran les pàgines i es muntarà el document complet de tot el conte.

e. Repàs: Constarà d'una lectura amb profunditat per millorar tot el que es pugui canviar abans de la publicació del reportatge, a ser possible, seria adequat trobar un infant que se'l llegís i saber si ha entès els conceptes o no.

f. Resultat final: Es tracta del reportatge ja acabat.

6) El reportatge

6.1 Preproducció

6.1.1 Preproducció - Elecció del tema i justificació.

El tema escollit és els telèfons mòbils, d'on vénen i què en fem quan ja no els necessitem.

Cada dia hi ha més telèfons mòbils en funcionament i, cada vegada, les persones comencen a tenir-ne un a edats més petites. És per això que és molt important que els infants entenguin com els seus actes tenen conseqüències i com, amb els seus actes poden millorar les situacions.

D'una banda, el canvi climàtic està sent una realitat, la producció indiscriminada de productes per a l'anomenat primer món està fent que la situació mediambiental sigui insostenible. Els governs a poc a poc van imposant mesures per a evitar tanta contaminació i promovent les energies renovables, en general.

Aquesta sobreproducció ve donada també per la cultura del consum que es viu actualment. La dinàmica del "Comprar- utilitzar- llençar" s'ha convertit en el dia a dia dels consumidors, tot i que cada vegada hi ha més persones conscienciades en la reutilització, encara no n'hi ha prou.

Centrant-nos amb els telèfons mòbils, estan fets de materials tòxics, que si no els reciclem, van a parar a grans abocadors que posaran en perill la vida de moltes persones. A més, alguns dels minerals que porten els microprocessadors, per exemple, estan extrets de mines que es troben en països que tenen grans conflictes bèl·lics, concretament el Congo. La seva extracció ajuda a generar una riquesa que finança el conflicte. Si el reciclatge del telèfons és circular, se'n podrien fabricar més a partir dels materials reciclats.

Es tracta d'un tema que se n'ha parlat poc, ja que a les grans empreses no els interessa haver de legalitzar i passar comptes dels llocs on extreuen els minerals i a quin preu ho fan.

Així doncs, els més petits són els encarregats de canviar el món que vindrà. D'aquí a 10 anys, seran ells qui compraran els telèfons i, seran ells qui més patiran les conseqüències d'una situació insostenible. Ells poden ser capaços de canviar la cultura del consumisme i pensar que allò que fan pot afectar a algú que es troba molt lluny.

A més, en part, si veuen els grans del seu entorn no fer alguna cosa correctament, seran ells qui els avisi. Qui no ha vist un infant renyar a un adult perquè no reciclava correctament? Ells s'adapten molt més de pressa als canvis, i és important conscienciar-los des de petits.

6.1.2 Preproducció - Documentació prèvia.

La documentació prèvia s'ha fet a partir de la consulta de notícies i reportatges als mitjans que alhora de la lectura de diferents informes d'experts sobre el medi ambient i el conflicte al Congo.

6.1.3 Preproducció - Enfocament escollit

La idea és que els més petits entenguin una mica com funciona la tasca del periodista, que no el que li expliquem són veritats absolutes, sinó que anem a buscar qui és expert en el tema perquè ens ho expliqui i ells treguin les seves conclusions.

Fer-ho des d'una dinàmica d'aventures ens permet tenir una excusa per a moure'ns pel món i parlar amb els testimonis. Els personatges principals no saben res sobre el tema i, per tant, se'ls ha d'explicar tot perquè ho entenguin, de tal manera que els infants també puguin ser capaços de comprendre el concepte. Si parteixes de la base d'allò desconegut, les definicions han de ser senzilles.

L'objectiu del reportatge és saber de què estan formats els telèfons, d'on vénen i de quina forma s'aconsegueixen. Alhora, saber què fer-ne quan ja no són útils, com reciclar-los i com contribueix a la millora del medi ambient i la situació

social a les zones amb conflicte. A més també cal saber si existeix una marca de telèfons alternativa que sigui transparent i respectuosa a nivell social i ambiental.

6.1.4 Preproducció - Recerca de les fonts

A continuació s'exposen una sèrie de fonts institucionals i personals amb qui es podria contactar per obtenir informació, és una primera cerca.

Personals:

Cristina Palet Ballús: És directora del grup de recerca en Tècniques de Separació Química de la UAB. Pot ser útil per parlar-nos del reciclatge dels telèfons.

Ernes Marco Urrea: És professor del Departament d'Enginyeria Química, Biològica i Ambiental. Ens podrà parlar sobre el reciclatge dels mòbils a nivell ambiental.

Cristina Sendra: És membre de l'empresa Eco Intelligent Growth, ens podrà parlar d'una producció sostenible a nivell ambiental,

Xavier Gabarrell: Membre de l'Institut de Ciència i Tecnologies ambientals, ens podrà parlar sobre com millorar la producció dels telèfons mòbils.

Gara Villalba: Doctora en Enginyeria Química i especialitzada en el medi ambient i els materials. Ens ajudarà a saber què porten els telèfons mòbils i quin impacte tenen.

Javier Martínez: Professor del departament d'Enginyeria Química i del d'Enginyeria Electrònica. Ens podrà parlar sobre l'obsolescència programada dels telèfons.

Institucionals

Escola de la Pau: Es dediquen a estudiar diferents conflictes un d'ella, el del Congo, del qual ens en pot parlar.

ONG Drets dels Pobles: Té una branca dedicada a l'ajuda humanitària al Congo, ens poden parlar del conflicte i dels minerals de sang.

Justícia i Pau: És la branca de la Generalitat dedicada a ajudar els altres països. Han fet diferents accions relacionades amb la República del Congo, i també ens podran parlar de la seva situació.

Fair Phone: Són l'única empresa que fabrica telèfons socialment justos i sostenibles, a més són totalment transparents. És important saber per què ells ho fan i la resta d'empreses no.

Greenpeace: Ens podran explicar on van a parar els aparells electrònics no reciclats.

6.2 Producció:

6.2.1 Producció

(Trobades amb les fonts, entrevistes i cerca d'informació en profunditat).

Després d'analitzar les possibles fonts a consultar, s'han enviat correus electrònics i s'han fet entrevistes de manera presencial i per telèfon. Les fonts que han proporcionat informació han estat les següents:

Fonts personals consultades:

- Josep Maria Royo (Escola de la Pau de la UAB)
- Cristina Sendra (Eco Intelligent Growth)
- Julio Barea (Greenpeace)
- Xavier Gimenez (Universitat de Barcelona)
- Cristina Palet Ballús (Facultat de ciències de la Universitat de Barcelona)
- Ernest Marco (Departament d'Enginyeria Química, Biològica i Ambiental de la UAB)
- Xavier Gabarrell (Institut de Ciència i Tecnologia Ambientals –ICTA-)
- Juan Antonio Baeza (Genocov Research Group)

Fonts documentals consultades:

(Les fonts esmentades són les més rellevants que s'han consultat, d'altra banda també s'ha obtingut altra informació de context que no apareix en aquest llistat).

- Informe Mobile a Espanya i el Món (Ditrendia)

- 2017 Digital Yearbook (We Are Social)
- Recicla Go (www.reciclago.com)
- Androidpit (www.androidpit.es)
- Recyclia - Tragamovil (www.tragamovil.es)
- Pàgina oficial de Fair Phone (www.fairphone.es)
- Las nuevas actitudes hacia el consumo y la producción: las mejores prácticas en el ámbito del consumo colaborativo y la obsolescencia planificada (Un mundo en tránsito) d'Alejandro Salcedo (Comité Económico y Social Europeo). (2014)
- Informe: Envenenando la pobreza. (Greenpeace, 2008)
- Avances tecnológicos y la obsolescencia programada. (Elena López, 2014)
- Reciclar móviles para evitar más guerras por el coltán
- (Ecoembes, 18 de març de 2014)
- El coltán como recurso geoestratégico del Congo (Ana María Torres, 2014)
- Como se recicla tu móvil (diario.es, 2015)
- Greenpeace aplaude que Apple se comprometa a usar materiales 100% reciclados (Greenpeace, abril 2017)
- Greenpeace logra un compromiso de Samsung para reciclar sus Galaxy Note 7
- (Greenpeace, març 2017)
- Reciclaje de desechos vs. Minería subterránea (Reciclago.com)

6.2.2 Producció - Guió

6.2.2.1 Creació història

Els personatges principals de la història seran dos alienígenes que han estat enviats a la Terra per investigar la seva població. Durant la seva aventura al planeta descobriran diferents situacions de la societat. En aquest cas, en el primer capítol trobaran un telèfon mòbil, investigaran què és, com d'important és per la població, de quin material està fet, d'on ve i finalment, què en fem quan ja no necessitem els telèfons. Els personatges s'aniran fent preguntes i, amb l'ajuda del Sr Poup, qui és el seu cap al planeta Katoca i els busca informació a Internet, aniran a veure diferents experts que els explicaran tot el que desitgen saber sobre el tema.

6.2.2.2 Estructura del reportatge

L'estructura del reportatge serà cronològica en el temps de la història del conte, és a dir, els personatges aniran d'un lloc a l'altre descobrint més aspectes del tema. Les temàtiques generals que es tractaran són les següents i en aquest ordre:

- 1- Dades generals de l'ús dels mòbils
- 2- Materials dels telèfons
- 3- Conflicte del Congo
- 4- Alternatives als telèfons "irrespectuosos"
- 5- Obsolescència programada
- 6- Reutilització i reciclatge

6.2.2.3 Guió

1	Presentació: Història i personatges. Aterren al planeta i intenten descobrir-lo.
2	Senten un soroll, es pregunten què és i descobreixen que hi ha un telèfon.
3	Es pregunten què és, consulten al Sr Poup, qui els ho explica i els dona quatre dades sobre l'ús dels telèfons.
4	Es pregunten què porten dins els telèfons (Explicació dels materials)
5	Es pregunten d'on ve tot això? (Origen dels materials)
6	Viatgen al Congo i el senyor Josep Maria Royo els explica la situació
7	Es pregunten si es pot fer sense els materials que causen la guerra. Visiten la Cristina Sendra, qui els parla de la producció circular i d'una empresa que ja treballa amb materials respectuosos: Fairphone.
8	Marxen a Amsterdam a descobrir la companyia.
9	La noia de la companyia els envia a parlar amb el noi de Greenpeace, qui els explica què estan fent Samsung i Apple.
10	Es troben un noi pel carrer i els explica que es vol canviar el telèfon perquè les aplicacions se li estan quedant obsoletes amb el temps i les ha d'actualitzar.
11	Es plantegen què es pot fer amb un telèfon que no funciona. (Idees per reutilitzar-lo)

12	Parlen amb el noi de Greenpeace sobre on van a parar els residus electrònics que es formen a la terra i com reciclar-los.
13	Marxen a parlar amb Xavier Gimenez, qui els explica que es poden produir més telèfons amb material reciclat que amb l'extret de la terra.
14	Resumeixen el tema per enviar-li l'informe de la missió al seu cap.
15	Descansen després d'uns dies d'aventures i s'introdueix la propera missió.
16	Desenllaç i proposta d'una nova missió

6.2.2.4 Justificació de les fonts

Un cop consultades totes, les fonts utilitzades són les esmentades a continuació. Ha estat així ja que són les que més informació han aportat al tema i són les que millor serveixen per explicar la història en l'ordre establert originalment. Les fonts que apareixeran al reportatge són:

Personals:

- Josep Maria Royo (Escola de la Pau de la UAB)
- Cristina Sendra (Eco Intelligent Growth)
- Julio Barea (Greenpeace)
- Xavier Gimenez (Universitat de Barcelona)

Documentals:

- Pàgina oficial de Fair Phone (www.fairphone.es)
- Informe Mobile a Espanya i el Món (Ditrendia)
- 2017 Digital Yearbook (We Are Social)
- Recicla Go (www.reciclagogo.com)
- Androidpit (www.androidpit.es)
- Recyclia - Tragamovil (www.tragamovil.es)

6.2.2.5 Llençat

1 Portada	2 Pàgina en Blanc	3 Portada interior	4 Pàgina en Blanc
5 Presentació dels personatges	6 Explicació què són els mòbils	7 Dades generals telèfons	8 Materials mòbils
9 Materials mòbils	10 Viatge al Congo	11 Viatge al Congo	12 Guerra Congo
13 Guerra Congo	14 Mines de coltan al món	15 Situació Treballadors Congo	16 Economia Circular
17 Fairphone	18 Explicació Apple	19 Explicació Samsung	20 Obsolescència programada
21 Reutilització	22 Residus electrònics Greenpeace	23 Residus electrònic Greenpeace	24 Opcions de reciclatge Greenpeace
25 Xavier Gimenez i reciclatge	26 Resum de la missió	27 Resum de la missió	28 Final i introducció al proper tema
29 Final i introducció proper tema	30 Fonts	31 Pàgina en Blanc	32 Contraportada

6.2.2.6 Primer redactat

Pàgina	Text
1	<p>En un lloc incert del planeta, Tom i Crom aterren al mig d'un bosc provinents del planeta Katoka.</p> <p>Tom: Ui, aquest aterratge ha estat pitjor que el de Saturn, eh?</p> <p>Crom: Aquesta atmosfera de la Terra m'ha trasbalsat a mi també.</p> <p>T: Bé, tant és, ens hem de posar en marxa amb la missió, tenim pocs dies i hem de buscar el màxim d'informació sobre com viuen els terrícoles abans de tornar a casa.</p> <p>C: Sí, però a veure, per on comencem, és tan gran aquest planeta.</p> <p>T: Podem anar a parlar amb algun habitant.</p> <p>C: Doncs jo no veig ningú, no haurem anat a parar a una selva, no?</p> <p>T: No, que no has vist el mapa? Som a prop d'una ciutat.</p> <p>C: Seguim per aquest camí, a algun lloc deu portar!</p> <p>-Passejant...-</p> <p>"Piripipi, piripipi"</p>
2	<p>T: Què ha estat això?</p> <p>C: Ve d'aquí darrere!</p> <p>T: Mira!</p> <p>C: No ho toquis! Qui ets?</p> <p>- Piripipi-</p> <p>T: No passa res, ja ha parat!</p> <p>C: Quina màquina és aquesta?</p> <p>C: (es connecta). Sr Poup, hi és?</p> <p>P: Connectant des de Katoka, com heu arribat?</p> <p>T: Bé, hem tingut un aterratge una mica complicat però està tot controlat!</p> <p>C: Hem trobat això, tu saps què és?</p> <p>P: Doncs és un telèfon mòbil. Serveix per comunicar-se.</p> <p>T: Com el comunikatoka?</p> <p>P: Semblant, serveix per fer trucades, però també l'utilitzen per escoltar música, fer fotografies o jugar. Us envio unes quantes gràfiques.</p>
3	<p>P: Al continent europeu de cada 100 persones, n'hi ha 78 que tenen un <i>smartphone</i>, un telèfon intel·ligent amb internet.</p> <p>A Espanya, l'any 2015 un 98% dels joves entre 10 i 14 anys tenien un telèfon amb internet.</p>

	<p>Cada any hi ha més persones al món que utilitzen mòbils amb internet:</p> <p>2015: 1685 milions</p> <p>2016: 1968 milions</p> <p>2017: 2549 milions</p> <p>(A Catalunya 7.5 milions de persones. És 340 vegades Catalunya – 2017-)</p> <p>Cada any es venen més mòbils, alguns s'espantllen i d'altres els canvien perquè en volen de més moderns:</p> <p>2012: 680 milions</p> <p>2013: 968</p> <p>2014: 1245</p> <p>2015: 1585</p>
4	<p>C: Ostres, doncs n'hi ha molts arreu del món!</p> <p>T: I de quin material estan fets?</p> <p>P: Us passo una altra imatge, resulta que la majoria del telèfon està fet de plàstic, també té vidre i ceràmica i coure. En quantitats més petites també hi ha coure, ferro, estany i níquel. I també porten una part molt i molt petita d'altres materials, com són el zinc, la plata, el crom, la tantal, el caduri, el plom, l'antimoni, l'or i el coltan.</p>
5	<p>Però mirem-ho per parts, en general. La pantalla està feta de cristall líquid.</p> <p>La carcassa de polímers, que són materials sintètics que provenen del petroli, com seria el plàstic.</p> <p>I els circuits, on hi ha les connexions, estan fets d'aquests materials que us explicava abans: El coltan, la fibra de vidre, el silici, l'or, la plata, el platí i el coure. Mireu:</p> <p>L'or s'utilitza per recobrir els cables que hi ha als circuits.</p> <p>El coure el que fa és transmetre l'electricitat entre les diferents plaques d'un circuit.</p> <p>El coltan és l'encarregat d'emmagatzemar l'electricitat que farà funcionar el telèfon.</p> <p>L'estany s'utilitza per soldar (ajuntar) les plaques dels circuits.</p> <p>El tungstè és el que permet que els mòbils vibrin.</p>
6	<p>T: I tot això d'on ve?</p> <p>C: Potser fan màgia i els surt tot!</p>

	<p>P: No, cada material prové d'un lloc diferent. El coltan, per exemple, és un dels materials que es fa servir en poca quantitat, però es veu que el 80% de les coves on es pot trobar aquest mineral estan a la República Democràtica del Congo. Des de fa molts anys hi ha una guerra i els minerals hi juguen un paper important, acosteu-vos-hi, però aneu amb compte!</p>
7	<p>T: Hola, qui és vostè?</p> <p>Josep: Sóc en Josep Maria Royo, de l'Escola de la Pau, un centre de la Universitat Autònoma de Barcelona on estudiem els conflictes d'arreu del món.</p> <p>C: I què està passant aquí, a la República Democràtica del Congo?</p> <p>JM: Doncs és una mica complicat d'entendre, estigueu ben atens. Mireu:</p> <p>Fa molts anys, els països africans estaven en mans de grans països Europeus. El Congo era una colònia de Bèlgica. Quan va deixar de ser-ho, va començar a maner el dictador Mobutu Sese Seko.</p> <p>L'any 1997, el senyor Laurent Desiré Kabila, va fer un cop d'estat i es va fer amb el poder de la república per la força. Llavors va començar una gran guerra, que han anomenat Primera Guerra Mundial Africana per la seva gravetat. Kabila tenia el suport d'alguns països veïns i s'enfrontaven als altres països del costat del Congo: Burundi, Ruanda i Uganda, que tenien l'ajuda de grups de congolesos armats.</p> <p>L'any 2003 es va acabar la guerra i es van fer un procés de pau i unes eleccions. Les va guanyar Joseph Kabila, el fill de Laurent Desiré.</p>
8	<p>T: Uau, no en sabia res d'aquesta guerra!.</p> <p>JM: Perquè és una guerra de la qual s'ha parlat poc, però que va tenir conseqüències dolentes, va haver-hi 5 milions de morts i encara avui hi ha dos milions de persones que van haver de marxar per a guerra i encara no han pogut tornar a casa seva. (La mateixa gent que viu ai París!)</p> <p>C: És horrible! Però que tenen a veure els telèfons amb tot això?</p> <p>JM: Doncs els telèfons porten una sèrie de minerals que s'extreuen d'aquí. Concretament el coltan, però també altres pedres precioses com l'or i la plata. Qui aconsegueix tenir el control de les mines, pot</p>

	<p>guanyar molts diners i pagar armament per seguir fent la guerra.</p> <p>T: I encara hi ha gent que vol la guerra?</p> <p>JM: Alguns sí, i a altres ja els va bé que els costin pocs diners els minerals. D'aquest negoci hi participen i se'n beneficien les forces armades del país, els grups armats estrangers, empreses locals i els països veïns, qui ven els minerals del Congo com si fossin seus, i les grans empreses multinacionals.</p>
9	<p>C: Doncs si que són importants els minerals, i això només es troba aquí?</p> <p>JM: El coltan es troba sobretot al Congo. Aquí hi ha el 80% de les mines, en canvi l'altre 20% Es troba a Austràlia, Xile, Brasil, Etiòpia, Canadà o Rússia. Aquesta última encara no està explorada.</p>
10	<p>T: I les males condicions que diu que tenen els treballadors, com deuen ser?</p> <p>Poup: Hola! He estat investigant. Treballen moltíssimes hores i les mines estan vigilades per soldats, ja siguin de l'estat o dels grups armats. El més important és els diners que guanyen. Mireu: En un dia, un únic treballador, extreu de la mina un kg de coltan, com un paquet d'arròs.</p> <p>Per tant, al cap d'un mes, el treballador a aconseguir 30 kg d'aquest material.</p> <p>Quan els amos de les mines venen aquests 3 kg, els paguen 12.000\$. El sou del treballador en un mes és de 10\$, per tant tota la resta dels guanys se'ls queden els amos de les mines, un total de 11.990\$, només d'un treballador.</p> <p>C: Ostres, què injust!</p> <p>JM: I això no és tot, amb el coltan també apareixen altres materials com l'urani, el tori o el radi, que són radioactius i poden provocar greus malalties per als treballadors, que molts d'ells són nens i nenes.</p>
11	<p>T: Hola, hem vingut a veure-la perquè la seva empresa es dedica a estudiar com es poden produir coses respectant el medi ambient i la gent dels pobles.</p> <p>C: Venim del Congo. Hi ha alguna solució per produir telèfons que siguin respectuosos?</p> <p>Senyora: Sí, la resposta és l'economia circular, a través d'ella tot és més senzill. La idea és que un cop hem acabat de necessitar un producte, no el llencem, sinó que el reciclem o reutilitzem. A més, existeix també una empresa que fabrica mòbils amb materials respectuosos i que no provenen de les zones de conflicte.</p>

	(Explicació economia circular)
12	<p>C: Tom, saps què? Li podríem portar un telèfon d'aquests que son respectuosos al Sr Poup, segur que el vol estudiar!</p> <p>T: Sí, anem cap a Amsterdam, Holanda, allà tenen la seu!</p> <p>C: Hola, disculpi, m'agradaria comprar un Fair Phone</p> <p>Noia: Em sap greu, però estan esgotats, els primers encarregats els començarem a repartir d'aquí tres mesos, podeu apuntar-vos a la llista d'espera si voleu!</p> <p>T: Ostres, estan esgotats? I què valen?</p> <p>Noia: 500 Euros, entenem que és més car que la resta però és un bon telèfon.</p> <p>C: Què has de dir, ens l'estàs venent!</p> <p>Noia: Mireu, nosaltres utilitzem materials que no venen de llocs en conflicte i paguem als treballadors els sous que es mereixen. A més fem informes cada cert temps per explicar que és veritat. I sabeu què? Nosaltres volem que el mòbil duri molts anys, per no llençar materials. És per això que està fet de tal manera que puguis canviar la peça que s'espalla o portar-lo a reparar sense necessitat de comprar-ne un altre, així generem menys residus!</p> <p>T: Bé, doncs ens ho pensarem, si ens decidim, el demanarem per internet!</p> <p>Noia: Sabeu qui us pot parlar d'altres empreses que estan deixant de contaminar? En Joan de Greenpeace, torneu cap a Catalunya i parleu-hi!</p> <p>C: Moltes gràcies, ara hi anem!!</p> <p>T: Adéu!</p>
13	<p>C: Hola! Ets en Joan de Greenpeace?</p> <p>Joan: Sí, m'han dit que volíeu preguntar-me alguna cosa!</p> <p>T: El cas és que estem veient com són els telèfons, hem anat al Congo, i ens agradaria saber si hi ha empreses que fan telèfons, que ho facin d'una manera neta. Més enllà dels Fair Phone, clar!</p> <p>Noi: Doncs sí, mireu!</p> <p>Apple va comprometre's l'abril del 2017 a reduir els residus electrònics i el consum de recursos naturals. Ho faran utilitzant materials 100% reciclats en la fabricació dels seus productes. Això ajudarà a reduir la petjada electrònica del sector, que és aquella quantitat de residus que no es reciclen i que queden a la natura. Samsung es va comprometre el març dl 2017 a recuperar tots els mòbils del model Galaxy Note 7, desmuntar-los i aprofitar els components per a fabricar altres mòbils o vendre'ls. A més van explicar que la separació d'aquests materials es faria utilitzant mètodes respectuosos amb el medi ambient. En total van reciclar</p>

	<p>2.300.000 telèfons recuperats. fer servir materials 100% reciclats per a fabricar els seus productes i reduir el consum dels recursos natura i els residus generats. (Imatge i explicació d'Apple)</p> <p>C: Què bé que facin això, no?</p> <p>Noi: Sí però per nosaltres no és suficient, volem més!</p>
14	<p>En relació a Samsung... (Explicació)</p> <p>C: És una altra pesseta per fer-ho més net!</p> <p>Noi: A nosaltres ens agradaria que ho fessin totes, però a poc a poc. Si necessiteu res més, veniu-me a veure quan vulgueu!</p> <p>T: Moltes gràcies!!</p> <p>C: Ara, el que em costa entendre és per què havien llençat aquest telèfon? Si funciona i fa soroll!</p> <p>T: No ho sé, demà mirem de resoldre-ho, ara és tard!</p>
15	<hr/> <p>C: Ei, perdona, et podem fer un parell de preguntes?</p> <p>N: Però, què sou?</p> <p>T: Som dos habitants del planeta Katoca i estem descobrint com estan fets els telèfons mòbils.</p> <p>N: I en què us puc ajudar?</p> <p>C: Tens telèfon mòbil tu?</p> <p>N: Sí, però me n'he de comprar un de nou ja.</p> <p>T: Per què? Se t'ha espatllat?</p> <p>N: No, però No se m'ha espatllat ni res, però com les empreses fan que ens haguem d'actualitzar les aplicacions cada dos per tres, els mòbils es queden antics i sense memòria molt d'hora.</p> <p>C: ostres, per això hi ha molta gent que es canvia el mòbil i els llença tantes vegades?</p> <p>N: Sí, això sembla. Se'n diu obsolescència programada, és quan les empreses t'obliguen a comprar un altre producte per no antiquat. Ara he de marxar, adéu!</p> <p>C: Ostres!</p> <p>N: Bé, jo marxo que arribo tard, adéu!</p>
16	<p>C: Home aquest pot servir per a moltes coses.... (Reutilitzar)</p> <p>T: sí, però quan s'espatlla del tot que fem?</p> <p>C: Mhhh i si parlem amb en Joan de Greenpeace?</p> <p>T: Cert! Anem-hi!</p>

	<p>C: Joan, on van a parar els telèfons quan la gent els llença?</p> <p>J: Doncs, la majoria van a parar a Ghana, s'hi ha trobat residus de Sony, Philips, Microsoft, Nokia, Canon, i altres marques. De fet està prohibit dur els residus electrònics de la Unió Europea a altres llocs del món.</p> <p>T: I no els multen?</p> <p>J: No, perquè ho fan d'amagat, diuen que són aparells de segona mà per la gent que hi viu, però és mentida.</p> <p>C: I allà què en fan?</p> <p>J: Res, s'acumulen piles de residus, de vegades amb productes tòxics, que són perillosos tant per la gent que els recull per vendre en mercats de ferralla i per al medi ambient.</p>
17	<p>T: I com de gran és aquesta pila?</p> <p>J: Mira, només diré que es preveu que només aquest 2017 es produeixin 50 milions de tones només de residus electrònics. Un elefant africà normal, mascle, pesa 6 tones, són més de 8 milions d'elefants!</p>
18	<p>C: Llavors a quin contenidor va?</p> <p>J: No és tan senzill, hi ha empreses que es dediquen a reciclar-los! Mireu.</p> <p>Tragamovil s'encarrega de reciclar els telèfons. Asseguren que el 90% dels telèfons es poden reciclar, és quasi tot! I dels carregadors, un cop desmuntats, tots els materials es poden fer servir per fabricar altres productes.</p> <p>I si voleu fer una bona acció, hi ha diferents empreses, com Eureka, que et recullen els telèfons a casa, els vénen per ser utilitzats en segona mà o per ser reciclats i donen els diners a ONG com Amnistia Internacional o Intermon Oxfam que s'encarreguen d'ajudar a la gent necessitada i fan escoles, compren menjar, construeixen hospitals i moltes coses més als països que estan en vies de desenvolupament (Part de l'Àsia, Sud Amèrica i gran part de l'Àfrica).</p>
19-20	<p>P: Ei! Aneu a parlar amb el senyor Xavier Gimenez de la Universitat de Barcelona, he parlat amb ell, en sap molt de reciclatge i us rebrà amb els braços oberts.</p> <p>T: Som-hi!</p> <p>C: Hola!</p> <p>X: Ei! M'han avisat que vindríeu!</p> <p>T: En què està treballant?</p> <p>X: Doncs jo m'encarrego d'ensenyar als alumnes que hi ha maneres de reciclar els telèfons. És molt important fer-ho perquè del contrari hi pot haver molts problemes ambientals i a les persones de les zones</p>

	<p>d'on es treuen materials. Mireu</p> <p>Amb 6 tones (un elefant) de telèfons reciclats es poden treure entre 300 i 900 grams de coure, en canvi amb una tona de materials extrets de les mines se'n treuen només 22 Kg. De plata se'n treuen entre 3 i 4.5 Kg de plata, en canvi, dels minerals només se'n treuen 25 grams. I d'or, del reciclatge es treuen 1.5 kg aproximadament i de la mineria només se'n pot aprofitar poc més d'un gram. Si reciclem més i explotem menys la nostra natura podem produir fins i tot més.</p> <p>T: llavors podríem aturar el conflicte al Congo?</p> <p>X: Podem ajudar a millorar-ne la situació, perquè no es podran utilitzar els diners dels minerals de sang il·legals per pagar armament, tot i que no podem solucionar-ho al 100%.</p> <p>C: Moltes gràcies!</p>
22-23	<p>T: llavors, els materials surten del Congo, van cap a l'Àsia on es fabriquen, i on els treballadors treballen molt i en molt males condicions. Després ho envien cap a Europa i Estats Units, on s'utilitzen i, quan es llencen, si no es reciclen, van a parar a l'Àfrica en grans abocadors. Quin greu! Espero que els terrícoles comencin a fabricar telèfons respectuosos i reciclin els materials electrònics que s'espantlen!</p> <p>C: Doncs sí, ja estàs oi? Li envio al Sr Poup el resum de la missió!!</p> <p>T: Genial!</p>
24-25	<p>C: Què bonic que es veu l'univers des d'aquí!</p> <p>T: Doncs sí, però què deu ser la boira vermella que es veu just a sobre els edificis de la ciutat?</p> <p>C: ostres, demà ho investiguem, ara és hora de descansar.</p>

6.3 Postproducció

6.3.1 Postproducció - Estil:

6.3.1.1 Definició dels personatges

Els dos personatges principals són en Tom i en Crom, que són dos alienígenes que tenen la missió de descobrir com viuen els terrícoles. Els ajuda el Sr Poup, el seu cap amb qui parlen des del seu planeta original. Els personatges tenen forma d'ovnis, amb elements que sobresurten, com ara una antena, per donar-los un toc tecnològic. Els colors dels dos personatges principals són càlids, ja que representen la joventut, en canvi el Sr Poup és d'un color verd molt fred, perquè representa que ja no té tanta energia com els dos personatges principals.

6.3.1.2 Justificació de l'estil

L'estil general dels personatges és senzill. D'una banda, totes les figures són molt simples, ja que al públic al qual va adreçat li interessa que li mostrin la realitat, però no cal que sigui com una fotografia. A més, l'estètica és molt important, però més ho és que s'entenguin els conceptes, és per això que l'estructura és simple i els personatges i els espais també ho són.

A nivell de tècnica, s'ha utilitzat una tauleta gràfica, per les facilitats que comporta l'ús de les tecnologies en la creació d'un conte. A més, s'ha utilitzat la tècnica de les ceres. El motiu pel qual s'ha escollit aquesta manera de pintar és també per l'edat del públic al qual ens dirigim. Ha de donar la sensació que el podien haver pintat ells, per exemple.

El conte estarà dividit en vinyetes, com si d'un còmic es tractés, però alhora comptarà amb altres estils. D'una banda hi haurà redactats amb imatges complementàries que ens permetran explicar elements complexos ajudant-nos de les il·lustracions. D'altra banda, trobarem una sèrie de mapes que permetran als més petits, situar els llocs dels quals parlem. Al tractar-se d'una temàtica que afecta diferents països a nivell global, és important saber d'on ens referim que passen les coses. L'elecció d'utilitzar un recurs o un altre anirà en funció de les necessitats de la història en cada moment.

6.3.2 Postproducció – Esbossos

Abans de començar a fer els dibuixos definitius, s'han elaborat una sèrie d'esbossos que es poden consultar a l'Annex 1.

6.3.3 Postproducció - Dibuix de les pàgines

Un cop fet els esbossos s'ha dut a terme el dibuix de les pàgines, tenint en compte com es volien maquetar.

6.3.4 Postproducció – Muntatge

Finalment s'han afegit els diàlegs i tots els detalls restants al reportatge.

6.3.5 Postproducció – Repàs

Abans de donar per acabat el conte s'ha fet un repàs general per revisar que tot estigués correcte.

6.3.6 Postproducció – Projecte Final

El projecte final s'adjunta als annexos i en un document .pdf acompanyant aquest treball. També es pot consultar en línia a través de la web [Issu](#).

Conclusions

Un cop acabat el projecte imprès i revisat, s'han pogut arribar a una sèrie de conclusions. En primer lloc, les fonts utilitzades per al reportatge potser haurien pogut estar citades d'alguna manera en el mateix text o en un peu de pàgina, però deixant clar d'on s'ha extret cada informació. Caldria mirar com fer-ho perquè no molestés en el moment de la lectura. D'altra banda, s'entén que els infants han de començar a llegir el conte amb la companyia d'un adult, perquè, si tenen dificultat per entendre el tema, els ajudin, concretament els més petits.

En l'àmbit de conceptes, el llenguatge utilitzat per explicar-los considero que és l'adequat, els més petits poden entendre de què els estan parlant. Alhora, els aclariments que es fan durant el text permeten al lector comprendre millor els conceptes. És el cas de les equivalències de tones amb elefants, per exemple. El fet d'equiparar el text i la imatge fa que els petits puguin tenir estones amb una gran lectura de les lletres i estones més relaxades entenent els dibuixos i el seu significat.

En l'àmbit estètic, considero que el conte és atractiu, però la maquetació deixa que desitjar. Si el projecte s'hagués de comercialitzar, caldria un dissenyador que s'encarregués de maquetar tot el conte, però sempre coordinat amb l'autor o autora, qui explicaria com vol transmetre els conceptes.

Finalment, la valoració general del projecte acabat és positiva. Podem concloure que, en funció del pressupost i si es trobés una font de finançament, seria possible comercialitzar la col·lecció de reportatges il·lustrats.

Bibliografia

- Aprender Haciendo. (s.f.). *Literatura infantil en educación preescolar*. Recuperat el 6 de Març de 2017, de Organización de Estados Ibero Americanos:
https://www.google.es/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=4&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwjTmN6YnsLSAhUMmBoKHQrYB-4QFggsMAM&url=http%3A%2F%2Fwww.oei.es%2Fhistorico%2Finicialbbva%2Fdb%2Fcontenido%2Fdocumentos%2Fliteratura_infantil_educacion_preescolar.pdf&u
- Armas, J. D. (2015). *Estrategias de desbordamiento en la ilustración de libros infantiles*. Consultat el 2017 / febrer / 02, a Casa Da Leitura.
- Camusso, M., Gastaldo, S., Menendez, C., & Provencal, A. (2012). *Visual Grafica*. Recuperat el 26 de Desembre de 2017, de
<https://visualgrafica.files.wordpress.com/2012/03/moduloimagen-2012.pdf>
- Delisle, G. (2005). *Pyongyang*. Bilbao: Astiberri Ediciones.
- diario.es. (2015 / Febrer / 22). *Como se recicla tu movil*. Consultat el 2017 / abril / 15, a
http://www.eldiario.es/turing/recicla-movil_0_358714910.html
- Ditrendia. (2016). *Informe ditrendia 2016: Mobile en España y el Mundo*.
- Durán, T. (2002). *Leer antes de leer*. Madrid: Anaya.
- Ecoembes. (<https://www.ecoembes.com/es/planeta-recicla/blog/reciclar-moviles-para-evitar-mas-guerras-por-el-coltan> de Marzp de 2014). Reciclar moviles para evitar más guerras por el coltán.
- Erro, A. (2000). *La ilustración en la literatura infantil, Universidad de Navarra*. Recuperado el Gener de 05 de 2017, de
<http://dadun.unav.edu/bitstream/10171/5355/1/Erro,%20Ainara.pdf>
- García, E. R. (2013). *El cuento infantil como herramienta socializadora de género*. Sevilla: Cuestiones Pedagógicas, Universidad de Sevilla.
- Greenpeace. (Agost de 2008). *Envenenando la pobreza*. Recuperado el 2017 de maig de 05, de
<http://www.greenpeace.org/espana/Global/espana/report/contaminacion/envenenando-la-pobreza.pdf>
- Greenpeace. (març de 2017). *Greenpeace aplaude que Apple se comprometa a usar materiales 100% reciclados*. Recuperat el 2017 de maig de 10, de
<http://www.greenpeace.org/espana/es/news/2017/Abril/Greenpeace-aplaude-que-Apple-se-comprometa-a-usar-materiales-100-reciclados/>
- Greenpeace. (28 / març / 2017). *Greenpeace logra un compromiso de Samsung para reciclar sus Galaxy Note 7*. Consultat el 2017 / maig / 10, a
<http://www.greenpeace.org/espana/es/news/2017/Noticias-marzo-2017/Greenpeace-logra-un-compromiso-de-Samsung-para-reciclar-sus-Galaxy-Note-7/>

- Hoster Cabo, B., & Gómez Camacho, A. (2013). *Interpretación de álbumes ilustrados como recurso educativo para la competencia literaria y visual*. Red Visual.
- Leñero, V., & Marín, C. (1986). *Manual de Periodismo*. Ciudad de Mexico: 1986.
- León, J., & Correa, E. (s.f.). *La imagen y su papel en la narrativa audiovisual*. Recuperat el 30 de Gener de 2017, de Imago.
- López, E. (2014). *Avances tecnológicos y obsolescencia programada*. Consultat el 2017 / abril / 08, a http://oa.upm.es/40787/1/PFC_ELENA_LOPEZ_SAIZ.pdf
- López, M. G. (15 / Gener / 2011). *Pedagogía Magna*. Consultat el 12 / Gener / 2017, a <https://www.google.es/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0ahUKEwi1rMiMwK3SAhUPlxQKHdDoCUUsQFggaMAA&url=https%3A%2F%2Fdialognet.unirioja.es%2Fdescarga%2Farticulo%2F3628291.pdf&usq=AFQjCNEdexPe8prrv5P9Q2JCrPwCHTJFGA&sig2=nSvO8qAva-os8senxz-CkA&bvm=bv>
- López, R. (s.f.). *Cervantes Virtual*. Recuperat el 6 de Març de 2017, de <https://www.google.es/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwjTmN6YnsLSAhUMmBoKHQrYB-4QFggaMAA&url=http%3A%2F%2Fwww.cervantesvirtual.com%2Fobra%2Fintroduccion-a-la-literatura-infantil%2F012f2076-82b2-11df-acc7-002185ce6064.pdf&>
- Mac Graw Hill Education. (sense data). *Mac grau Hill Education*. Consultat el 8 / Gener / 2017, a <http://assets.mheducation.es/bcv/guide/capitulo/8448181883.pdf>
- Martínez, C., & Mascagni, B. (2015). *Universitat Jaume I*. Consultat el 1 / Març / 2017, a http://repositori.uji.es/xmlui/bitstream/handle/10234/133005/TFG_Mart%C3%ADnez%20Hern%C3%A1n_Carla.pdf?sequence=1
- Minervini, M. (2004). Consultat el 05 / Febrer / 2017, a Revista Latina de Comunicación: <http://www.ull.es/publicaciones/latina/20042058minervini.htm>
- Muñoz, M. L. (2010). *Otras miradas del universo ilustrado en libros de literatura infantil, Humanas*. Consultat el desembre / 28 / 2016, a <http://www.humanas.unal.edu.co/iedu/files/2112/8618/4266/OTRAS%20MIRADAS%20DEL%20UNIVERSO%20ILUSTRADO.pdf>
- Nin, L. J. (2010). *El Quart Poder*. Alacant: Edicions de Ponent.
- Ochoa, B. E. (2009). *La infografía digital, una nueva forma de comunicación. Tesis en Red*. (U. A. Barcelona, Ed.) Consultat el 29 / Gener / 2017, a <http://www.tesisenred.net/bitstream/handle/10803/48653/bemo1de1.pdf?sequence=1>
- Recicla Go. (s.f.). *Reciclaje de desechos vs. minería subterránea*. Recuperat el 2017 de 05 de 10, de http://www.reciclagos.es/wp-content/uploads/2014/05/reciclaje-moviles_g.gif
- Sacco, J. (2007). *Palestina*. Barcelona: Planeta de Agostini.

- Sacco, J. (2010). *Notas al pie de Gaza*. Barcelona: Mondadori.
- Salcedo, A. (2014). Recuperat el 05 de març de 2017, de <http://www.eesc.europa.eu/resources/docs/estudio-vf.pdf>
- Silva-Díaz, C. (2012). El libro-álbum es un terreno propicio de experimentar. *Revista de Letras*.
- Sung, M.-Y. (2013). *De la narración literaria a la narración visual*. València: Universitat Politècnica de València (Facultat de Belles Arts).
- Torres, A. M. (2014). *El coltán como recurso geoestratégico del Congo*. Consultat el 2017 / abril / 10, a <http://repository.unimilitar.edu.co/bitstream/10654/12284/1/colt%C3%A1n%20recurso%20geoestrat%C3%A9gico%20del%20congo.pdf>
- We are social. (2017). *2017 Digital Yearbook*. Consultat el 02 / abril / 2017, a <https://fatimamartinez.es/2017/02/01/usaurios-internet-redes-sociales-y-mobile-espana-y-en-el-mundo/>

Annexos

Esbossos

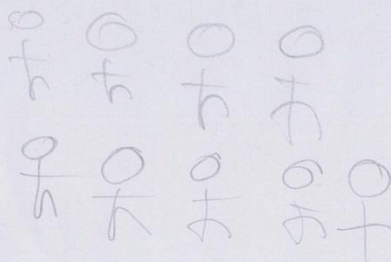

A Europa, de cada 100 personas, 78 en la 3
i a España 98% joves $\div 10$ i 14 anys

EUROPA

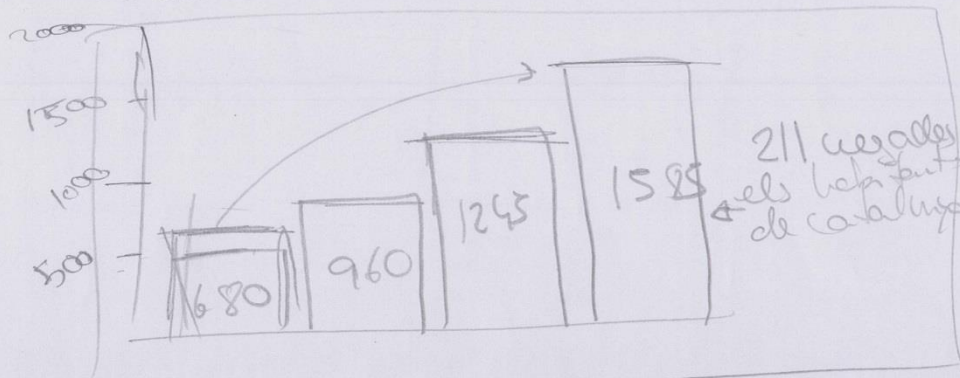
ESPAÑA

Cada any hi ha més persones que utilitzen mòbil al
món, aquest any - 2549, és com 340 vegades la seil
que hi ha a Catalunya

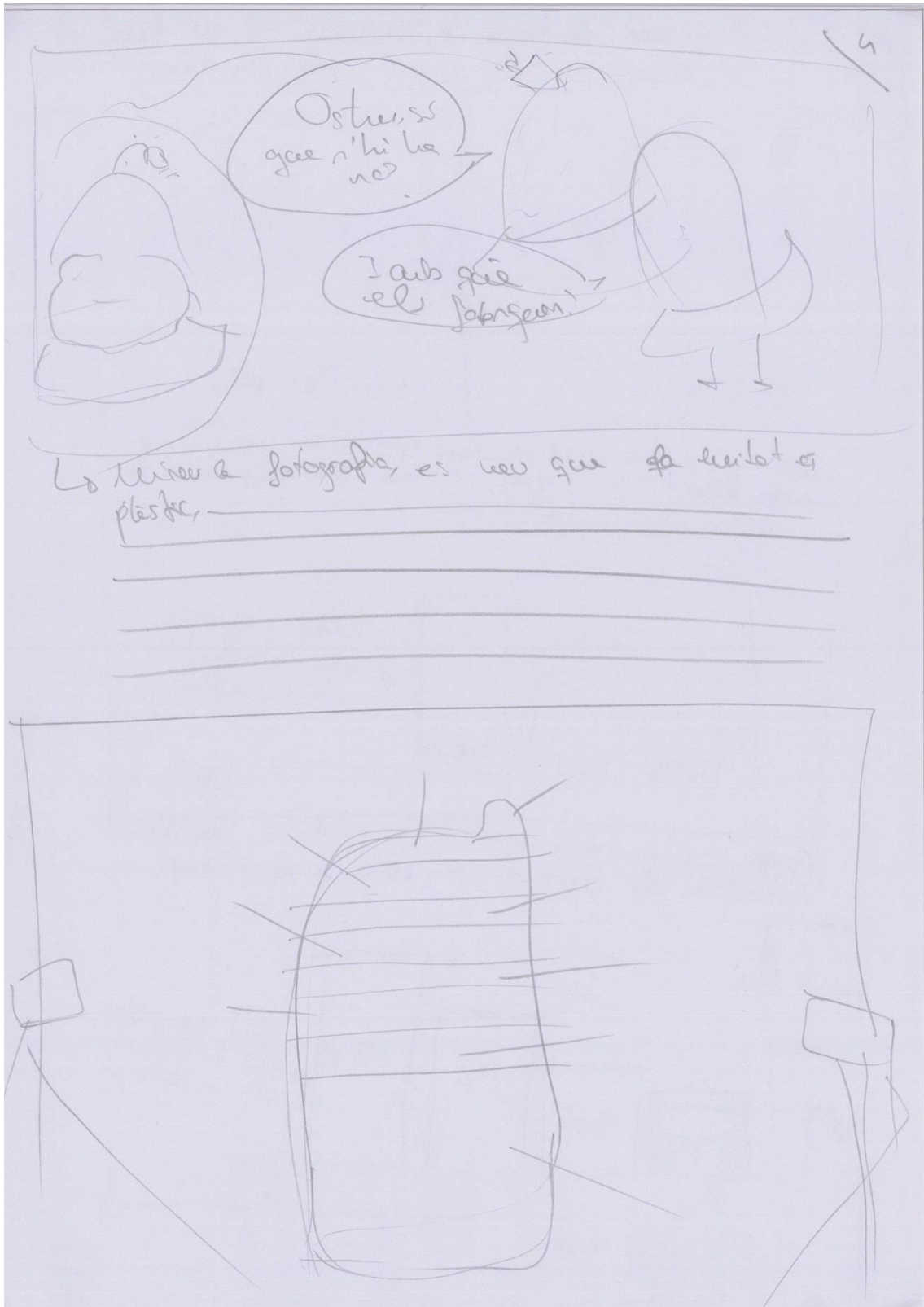
340 vegades
els habitants
de Catalunya

Cada any es venen molts telèfons, alguns s'aparten
i d'altres de carter xg cotes + moderns

211 vegades
els habitants
de Catalunya

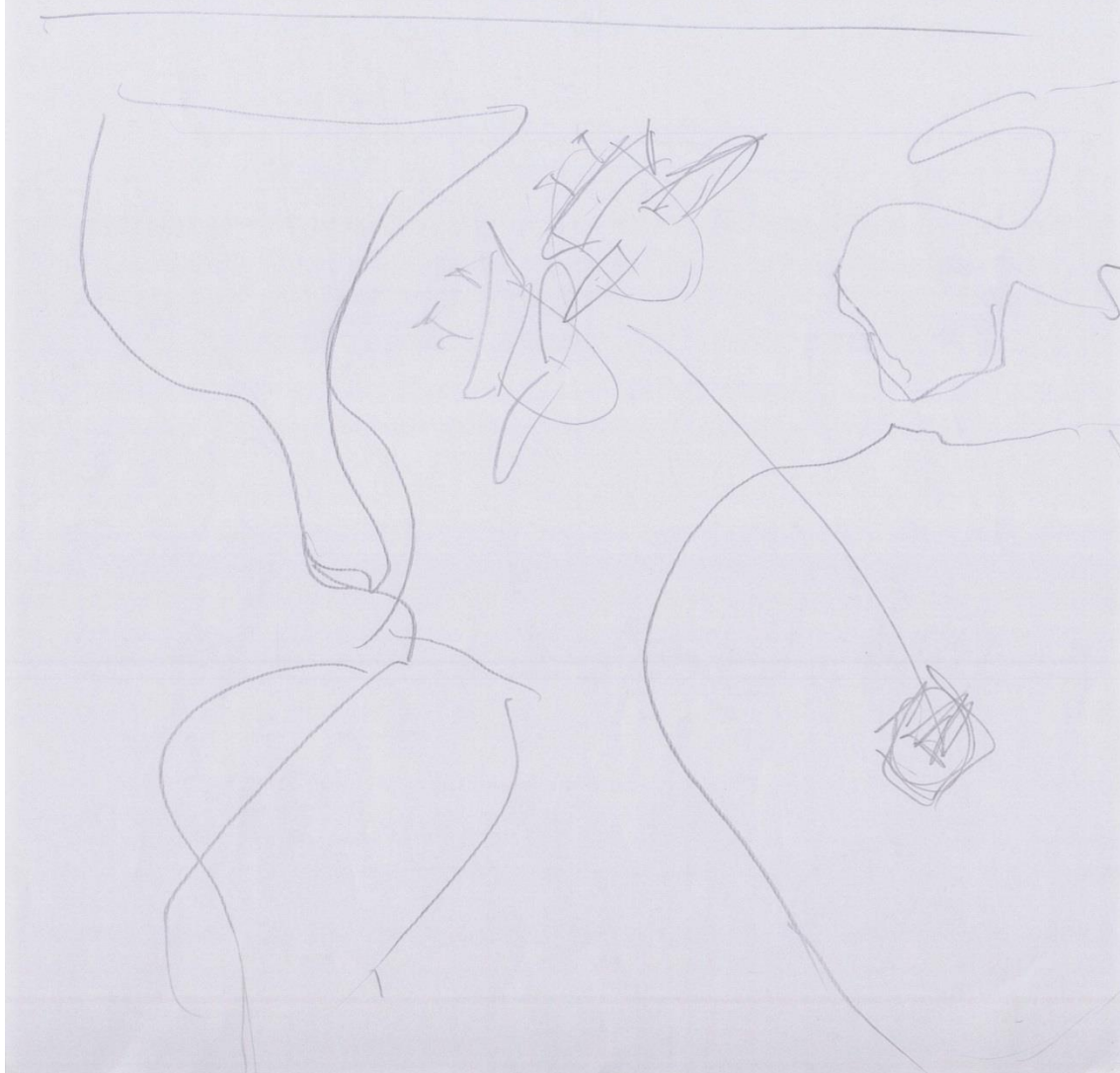
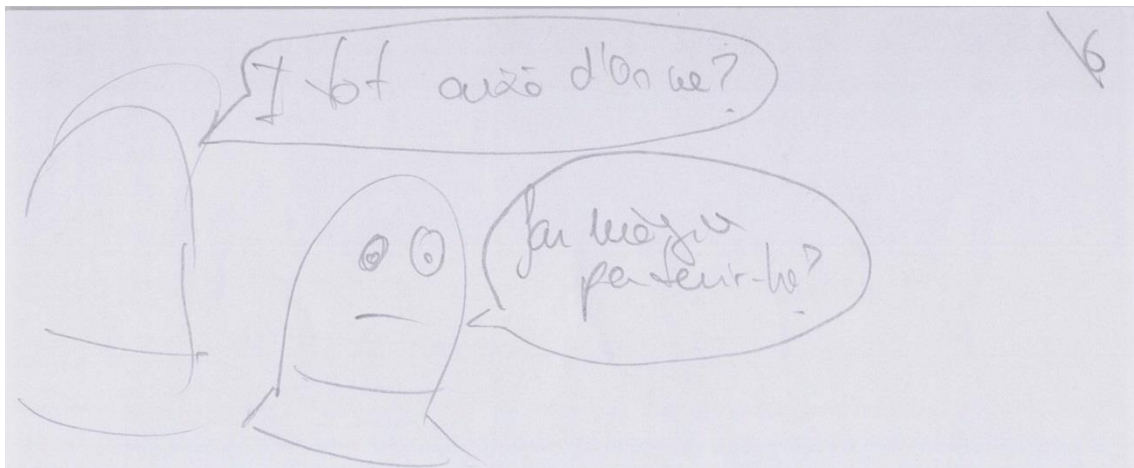
i creixent més

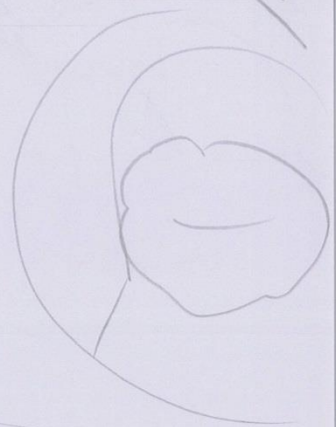
Mind'u-lee per parte...

5

No, resulta que X ce de X, X ce
de X i ^{he llegit} ~~seu~~ que el cotón
ce del cayo, a l'Àfrica i que
hi ha una guerra des de fa 20/25
anys, aconseqüent-hi però amb en

8/

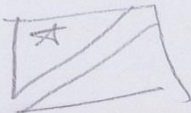
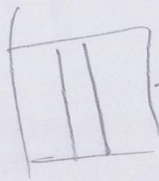
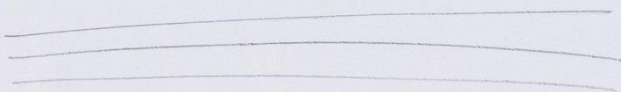
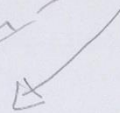
Kabul que passa
agua?

Quem é?

Séc Joxp
Mankoyo
de ele de de
de pau

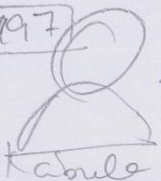

É uma ruína
difícil explicar

Mobutu Sese
Se Ko (dictador)

1997

Kabula

co-estat

± 6M Aha

Kabula + pais
ceins
vs.

Rondifluando
agade + gap
Surologap

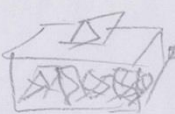
Coye

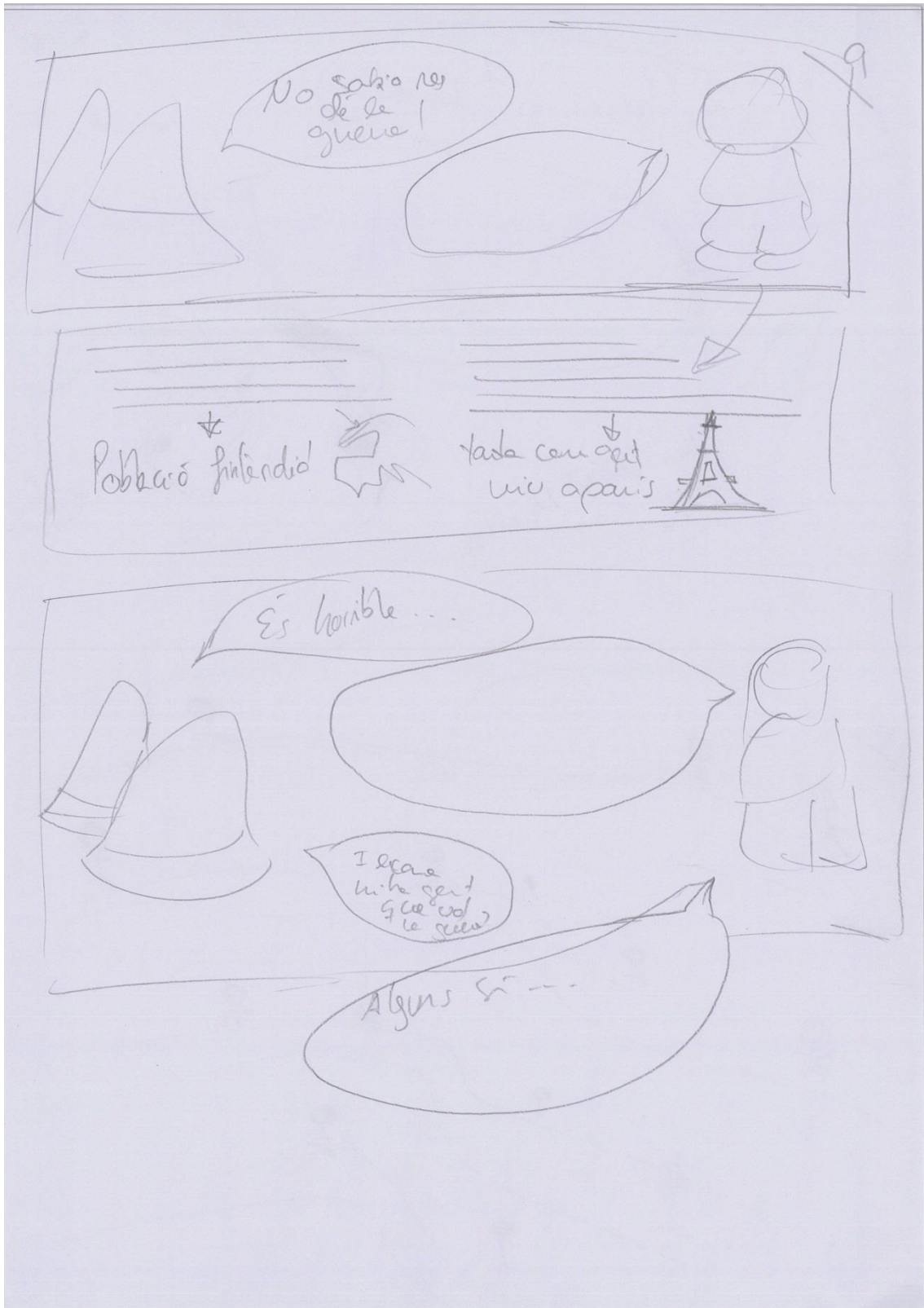

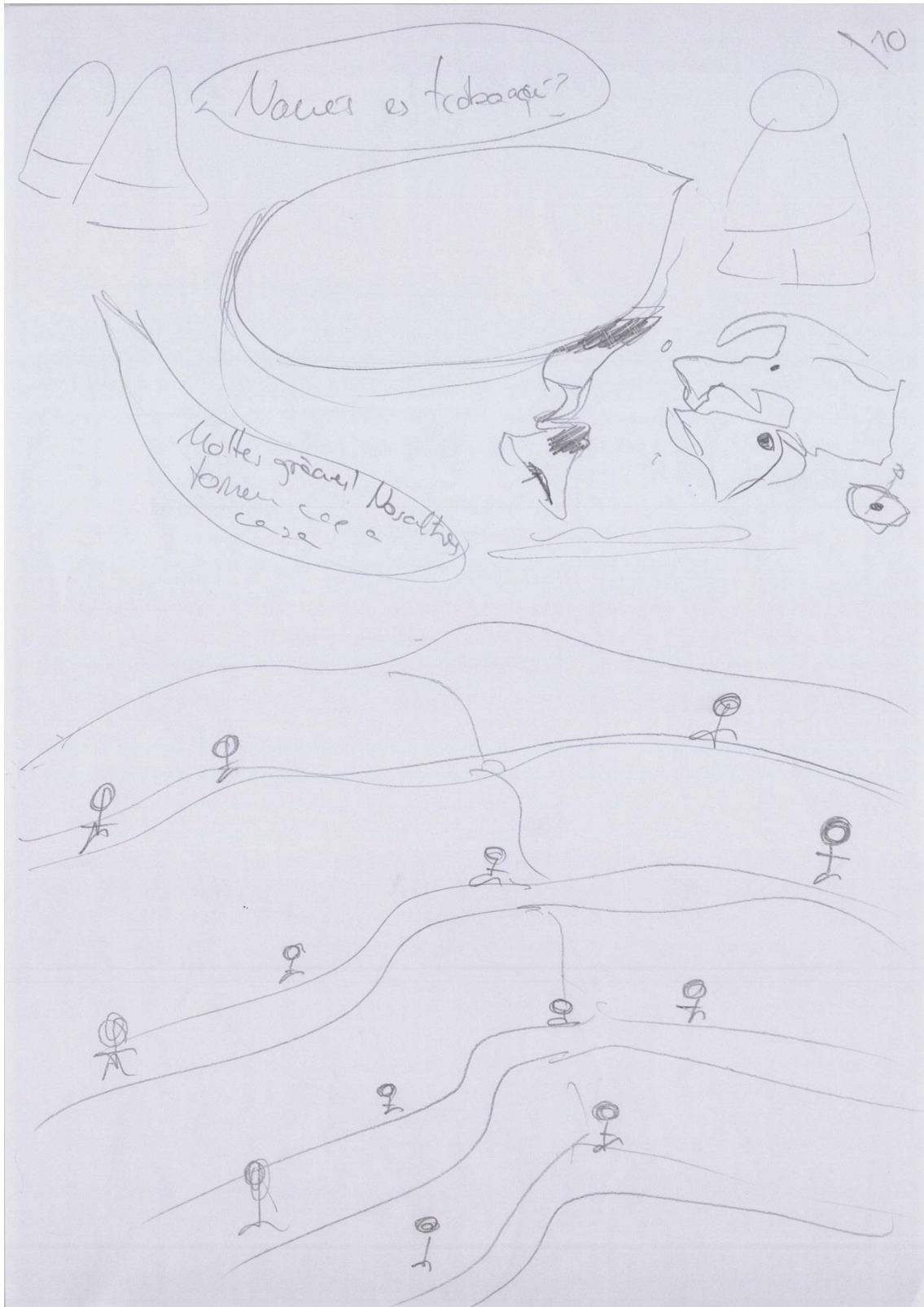
agade
Rus
Bunwip

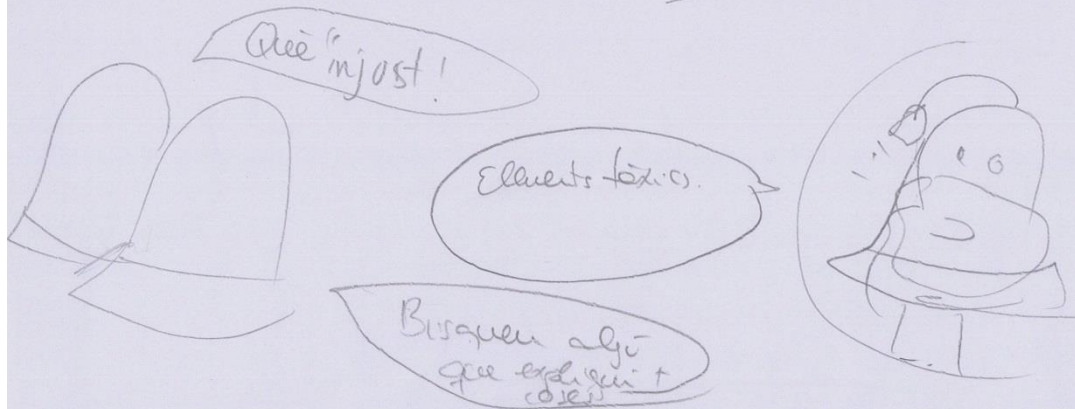
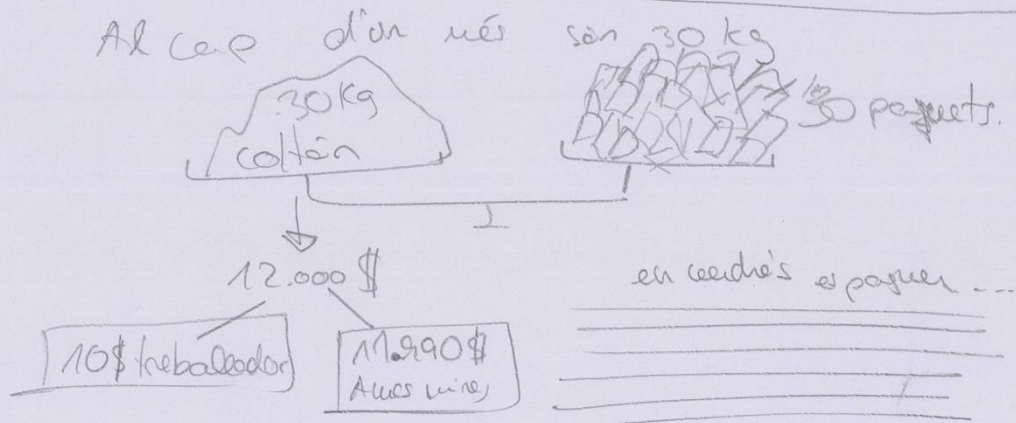
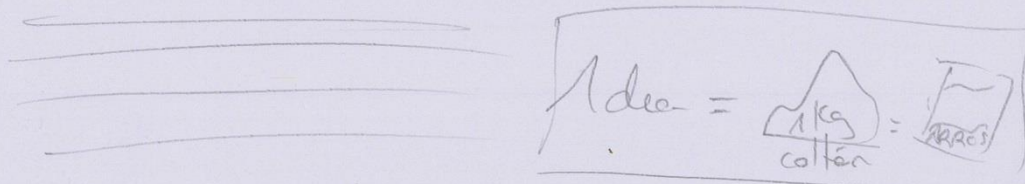
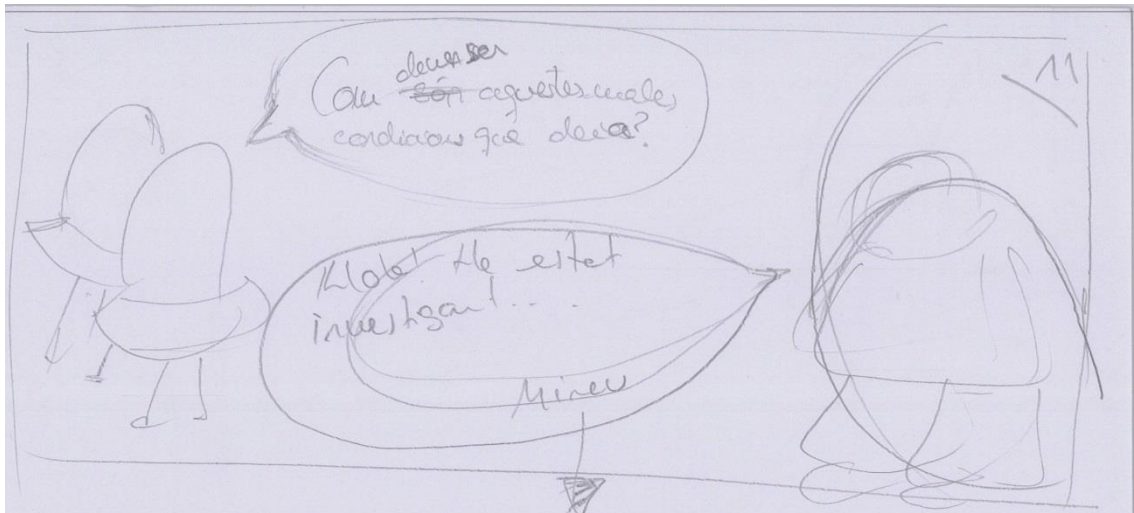
2003

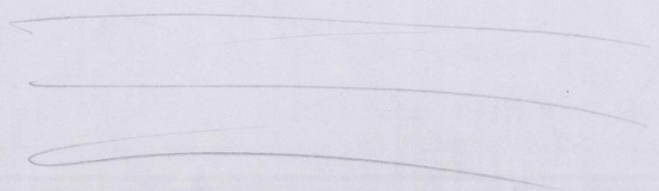
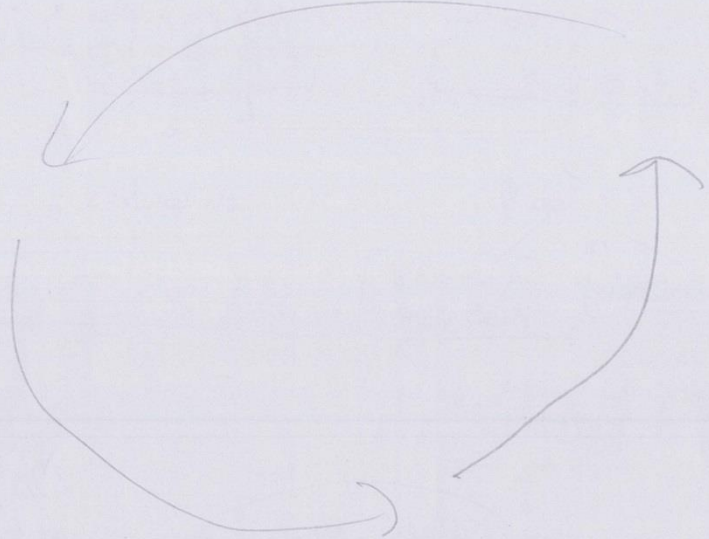
Joseph
Kabula

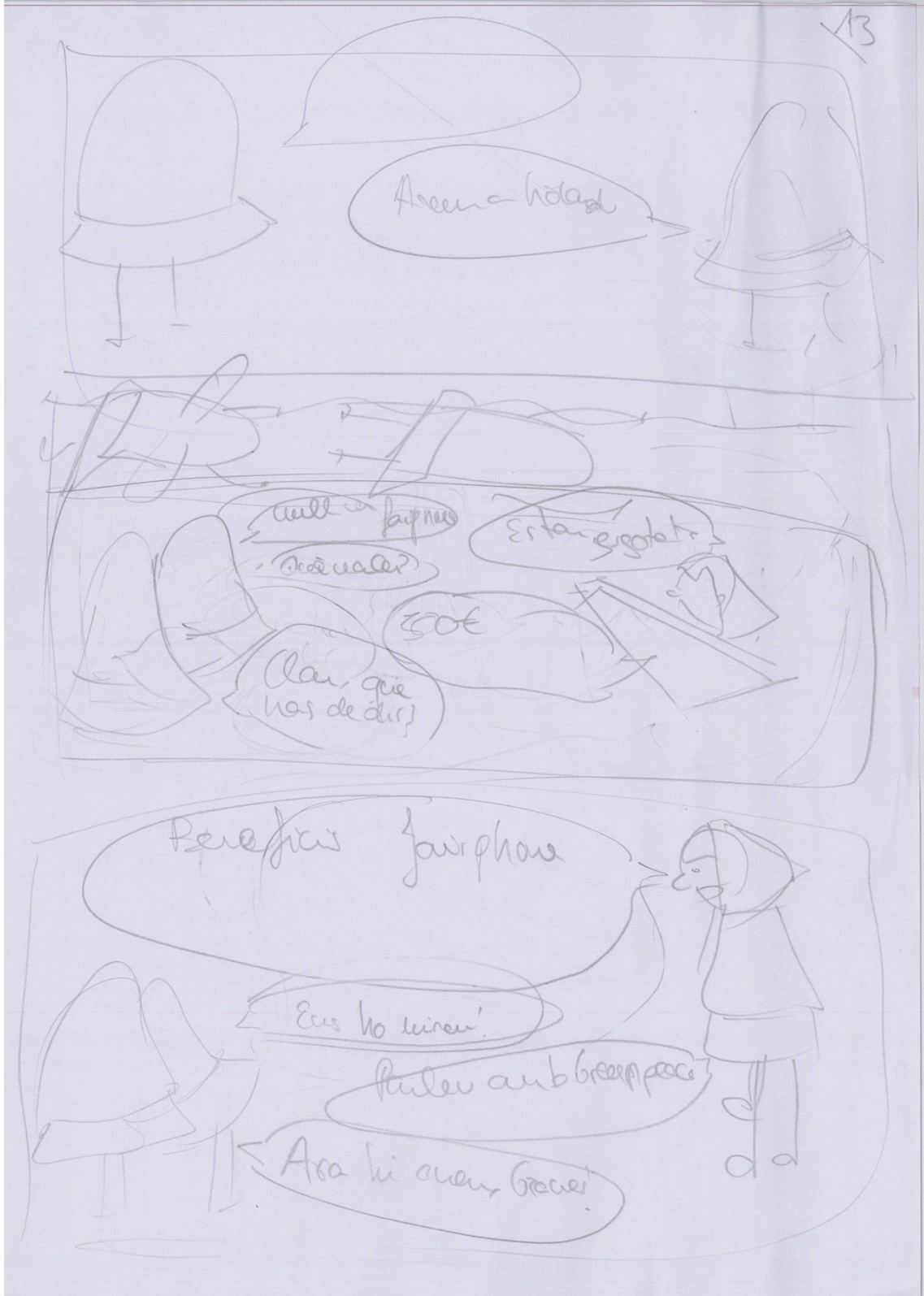

SPRUSUNG

1/5

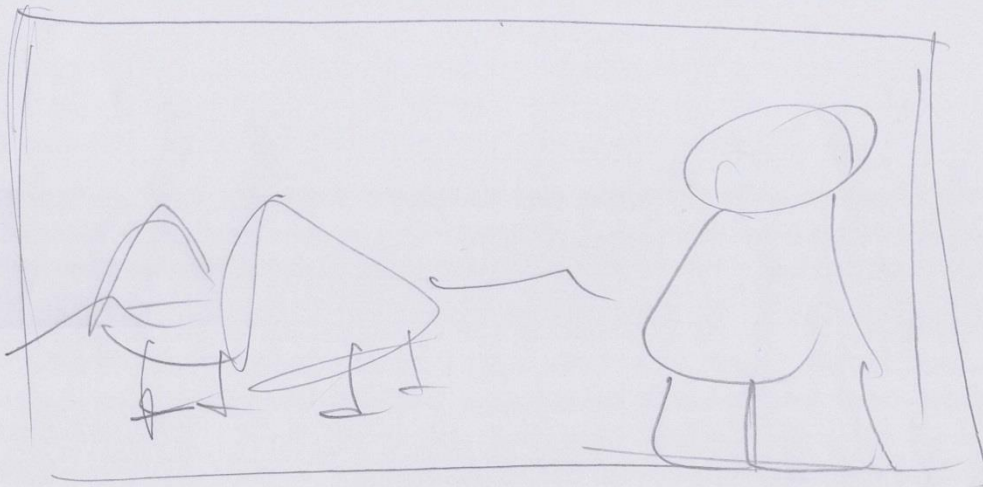
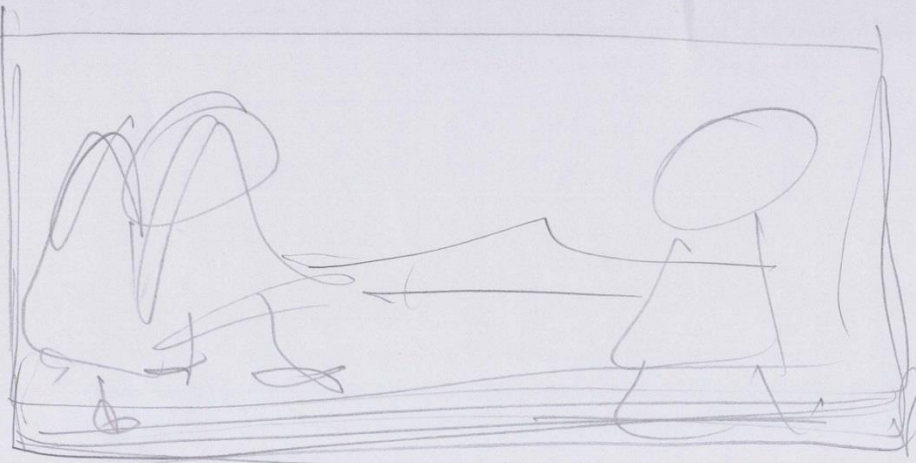
Si necessita
qualsvol cosa
scrivamelo!

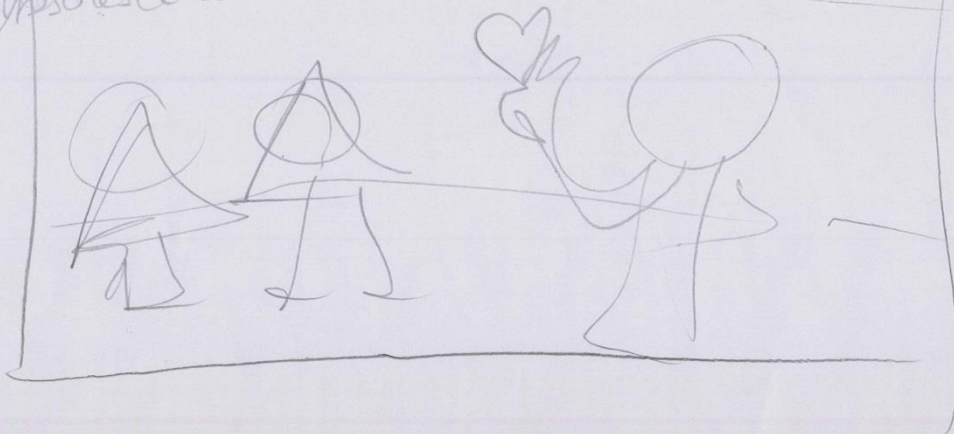
Per què el dleer
ha cur ellet?

No ho so, deui
ho unen

Potsolescencia.

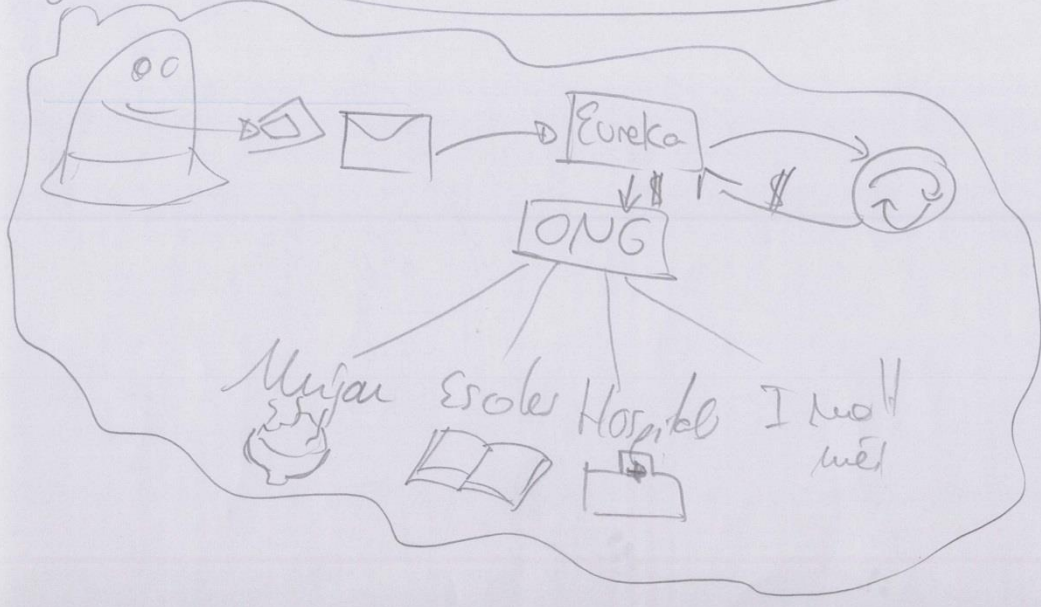
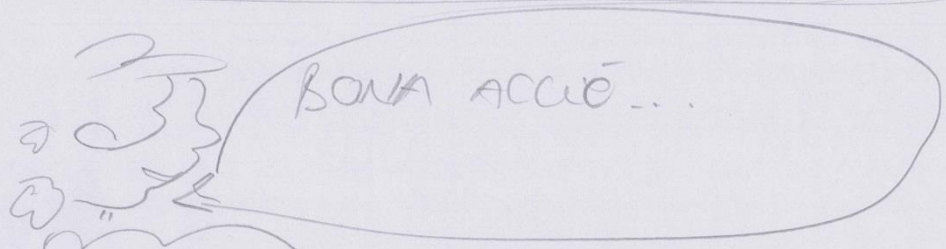
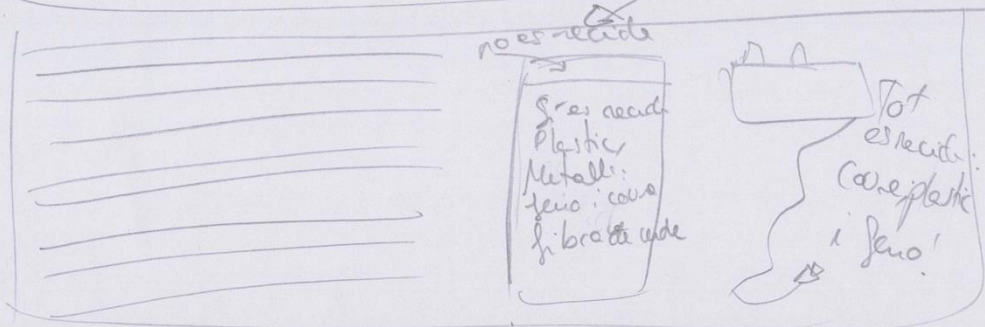
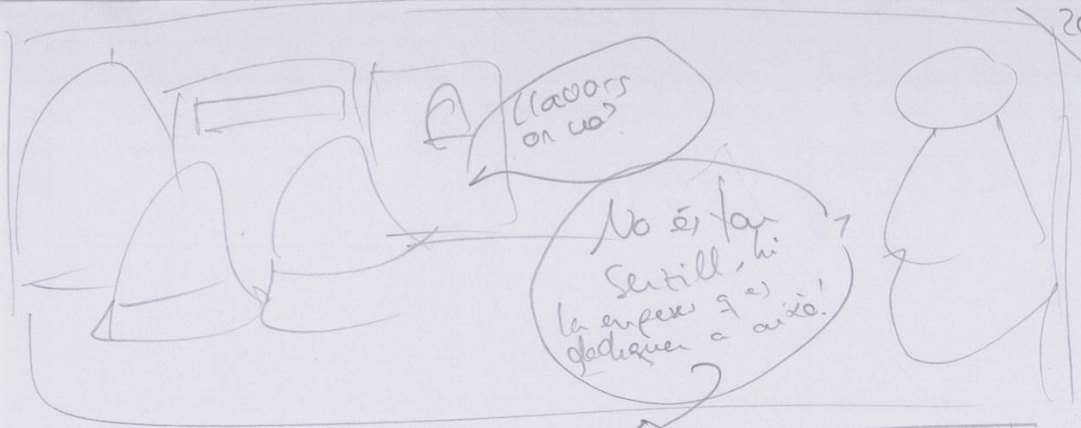
Il faut avoir tout savoir
par toutes les...

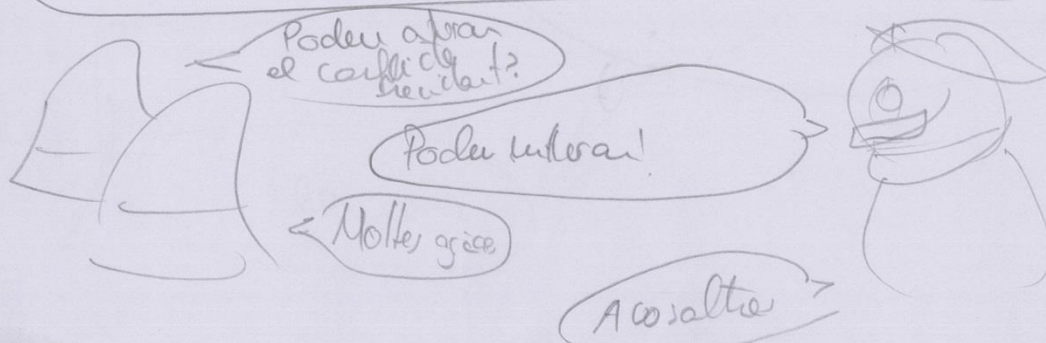
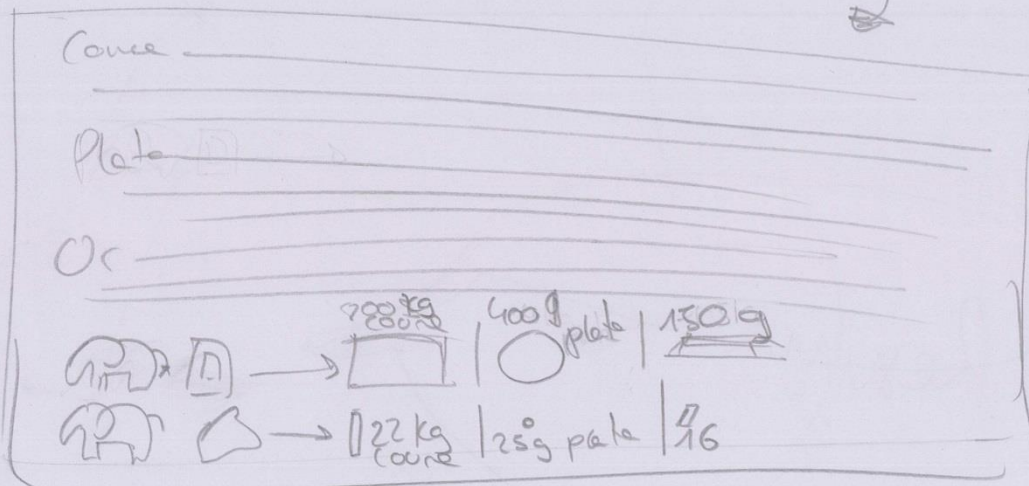
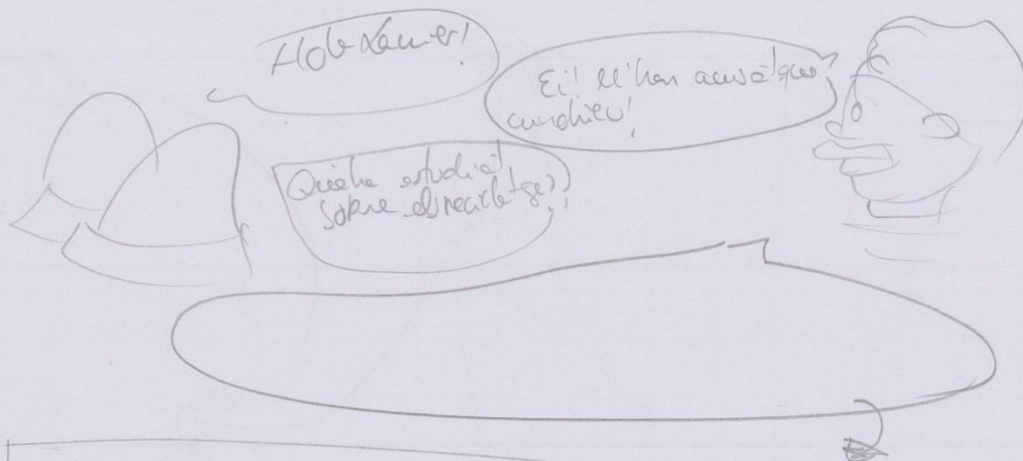
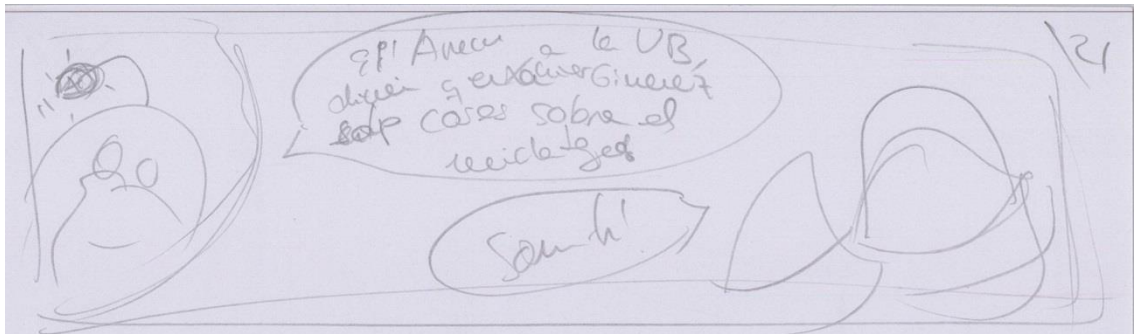
17

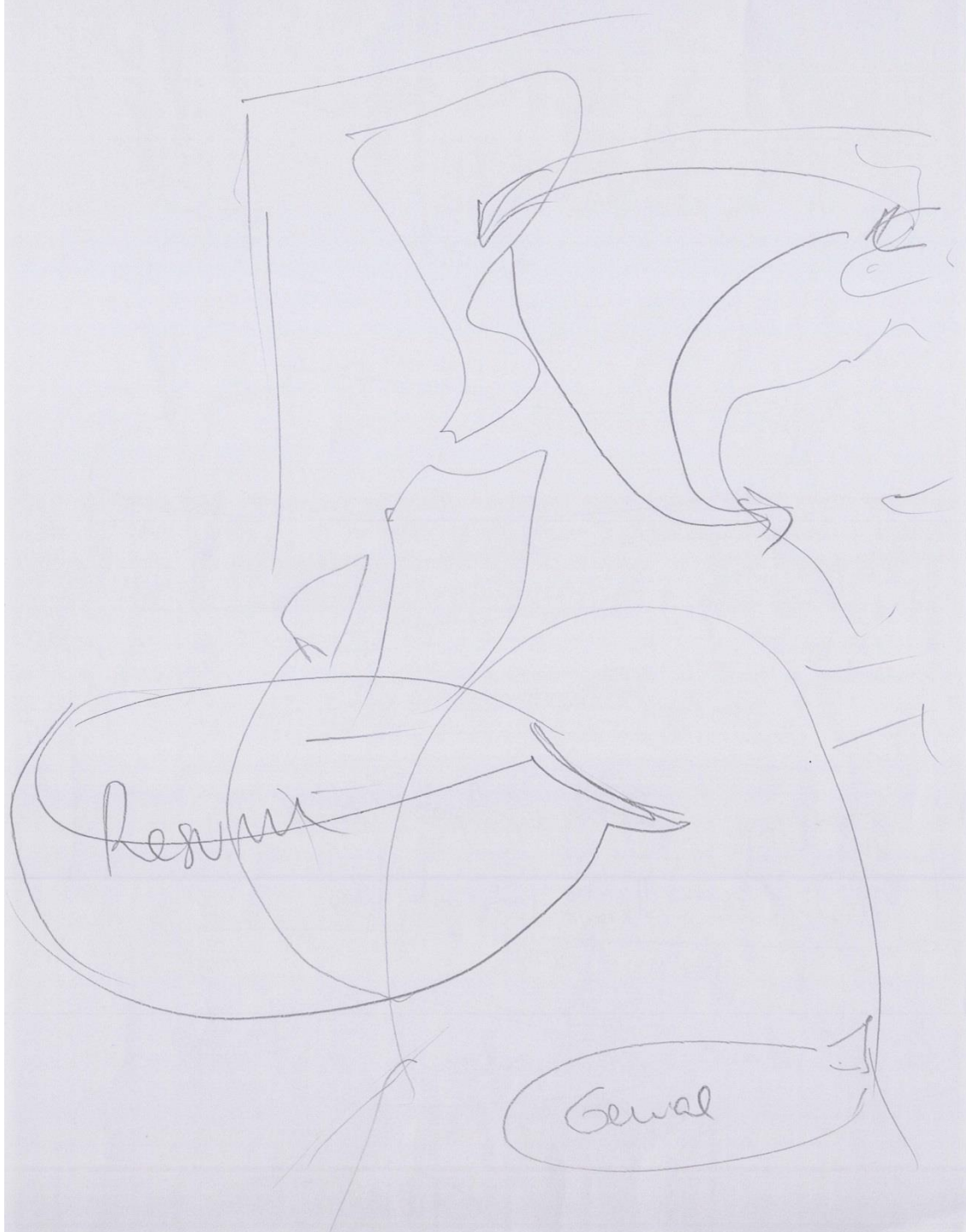
Que leur
s'explique?

Parler
à son père

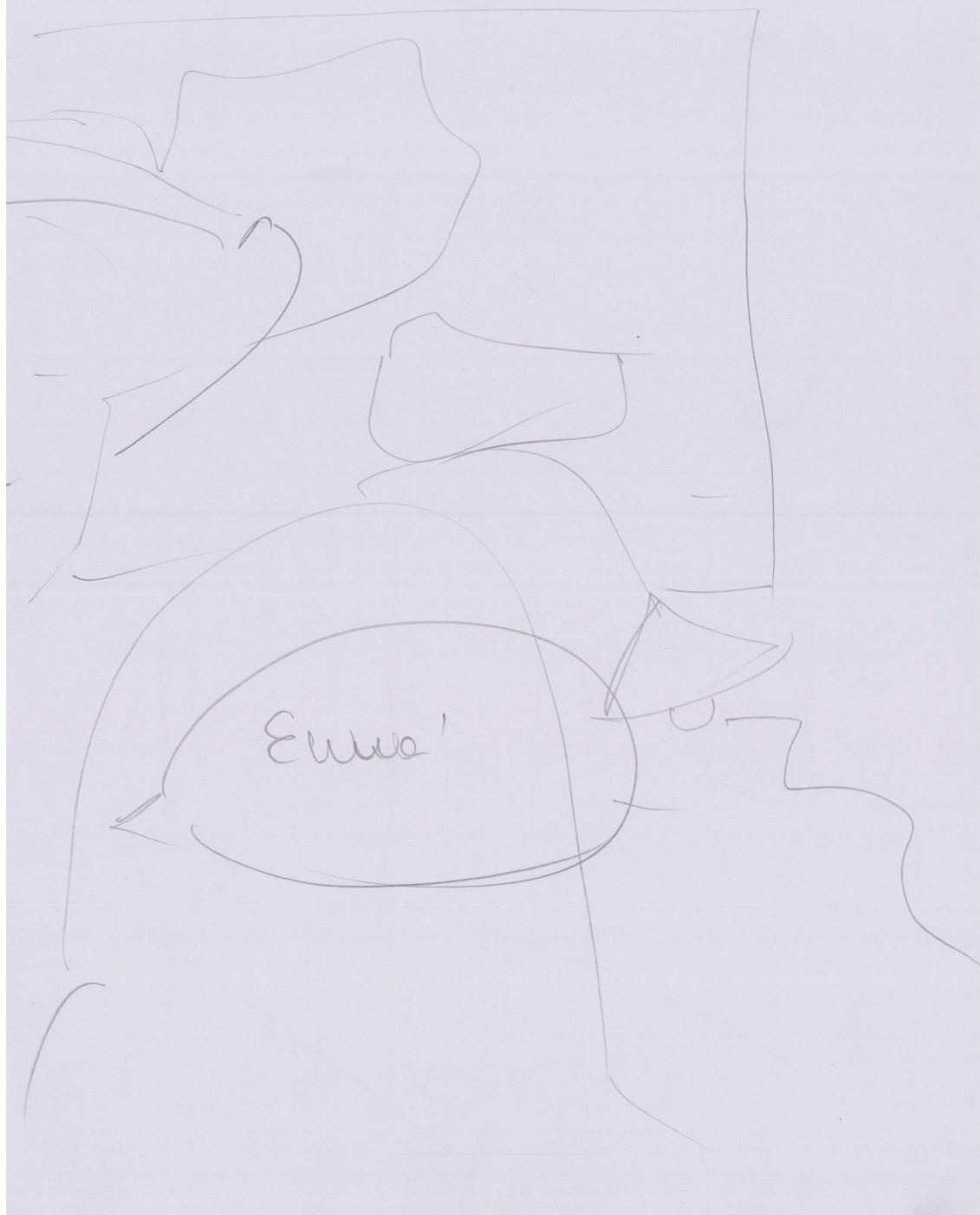

23

22/

2

*

*

*

*

*

Què bona es ueu
l'univers eh

Deu ho muestigat
au descaire!

Doncs s-1
Què deu ser aquest
kotraccuella?

... Continua

Bibliografie .